

opinia veche

● Anul XLI ● 2012 ● 10 - 16 decembrie 2012 ● Nr. 444 ● IAȘI ● GRATUIT ● 5000 de exemplare

Laureații editurii Polirom s-au lansat la Iași

interviuri cu scriitorii Filip Florian și Cătălin Dorian Florescu, cei mai bine vânduți autori ai editurii Polirom la Tîrgul „Gaudeamus”

● literatura e un act de iluzionism

paginile 8 – 9

EDITORIAL

Cu ură în campanie electorală

Alegerile și perioadele electorale în general sînt mereu o oglindă bună a societății. Ce-am văzut în ultimele săptămîni? O **România** dezinteresată, scîrbită și plictisită. O lume căreia îi este lehamite de tot ce înseamnă, la noi, politică: scandaluri, aceleași miște moarte aruncate dintr-o curte în cealaltă și înapoi, promisiuni mărețe care nu se mai materializează și traseism de la un partid la altul, în funcție de cine are șanse mai mari la următoarele alegeri. Aceștia s-au resemnat. Ei sînt patrioții care duc în spate țara muncind cîte opt – zece ore pe zi și plătindu-și cum pot dările la stat.

Mai e o lume, cam de trei ori mai mare, care merge negreșit la vot și pune stampila după cum îi dictează televizorul. Îi știți, sînt vecini cu voi, oamenii care gîndesc în clișee de genul „trebuie să-l dăm jos pe Băsescu, e cel mai mare rău pentru țara asta”, fără să vadă imaginea de ansamblu și ce susțin de fapt. Și nu îl simpatizează pe **Băsescu**, nu mi-a plăcut nicio dată ca om politic care a ales să fie mai mult „jucător” decît președinte.

Din păcate, de foarte mult timp încoace, sistemul electoral românesc nu mai înseamnă a-l vota pe cel mai bun, sau omul care îți inspiră cea mai multă încredere, ci răul cel mai mic; care, scos din context, e oricum un rău destul de mare. Mai mult, la noi nu se mai votează de mult programul sau ideea politică (care de multe ori e doar o fantezie spusă frumos), ci o simpatie sau mai ales împotriva unei antipatii.

USL a avut un avantaj major pentru că a mers în principal pe ura populației față de **Băsescu** (și tot ce se poate asocia cu el: membri **PDL**, **Blaga**, **ARD**, **Ungureanu**). Și ură, din păcate, este destulă la noi. Atît de multă încît a ajuns să fie mai relevant în contextul alegerilor grobianismul conflictului decît arta medierii (ce ar trebui să fie politica, de fapt).

De cealaltă parte, sînt dezamăgit și de tot ce a însemnat formațiunea politică **ARD**. Au pornit de la ideea unei alianțe curate, „epurate” de tot ce înseamnă corupți și „dubioși”, însă exact la acei oameni sînt banii și influența pentru a porni motoarele unui partid. Fără ei, drumul ar fi fost mai greu, de la 0. Au ales calea ușoară și electoratul i-a taxat (nu că ar fi avut șanse mai mari fără ei, dar măcar nu s-ar fi contrazis). Și, dacă tot au plecat cu bani la drum, ar fi putut investi într-o echipă de campanie mai bună, pentru că au lăsat foarte mult de dorit în ce privește mesajul pe care l-au transmis.

UDMR-ul e la limită. Din păcate, cum spune un comentator aseară pe un forum, „alegătorii au vrut să îi dea afară din **Parlament** prin vot, iar **USL**-ul îi aduce înapoi prin alianță”. Mi-ar plăcea să intre în **Parlament** o formațiune politică maghiară care să nu-și mai amăgească alegătorii cu iluzia autonomiei **Ținutului Secuiesc** pentru a mai smulge la fiecare alegeri cîteva voturi și să nu mai fie căpușă la oricine e sus.

De la **PP-DD** nici nu mă așteptam la mai puțin. Au obținut un scor foarte mare pentru o formațiune relativ tină. Dar ei merg pe un public care, din păcate, e abundent în **România**: cei fără speranță (și fără prea multă cultură politică) care încă mai cred în minuni și fantezii.

În fine, alegerile de ieri ne-au demonstrat că, cel puțin în momentul de față, sîntem o țară care votează din ură, și nu din convingere. Și cu ură nu se pot construi organisme solide. Ne-au mai arătat și paradoxul trist al alegătorului dezamăgit, cel care nu iese să voteze pentru că nu are cu cine, iar destinul lui ajunge să fie hotărît de cel care votează pe o sticlă de ulei sau pentru că așa i-a spus **Badea** sau **Banciu**.

Ioan STOLERU

Pe cine am scăpat la cîrma țării

USL – 60%
PP-DD – 14,5%
ARD – 17%

● candidații au împărțit în toate cartierele din Iași zîmbete și strîngeri de mînă ● înfilnrile cu publicul s-au desfășurat în fața icoanelor, la ușa oamenilor sau la sediul partidelor

paginile 2, 10-11

După un zbcium de 23 de ani, oamenii caută acum liniștea

DOSAR

Planuri puse în cui

Proiectele de investiții ale universităților, în așteptare de fonduri

Una din problemele cu care se confruntă universitățile în prezent este lipsa fondurilor pentru proiectele de investiții. Cele cinci instituții ieșene de învățămînt superior, cu excepția Universității de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” (UMF), reușesc cu greu să finalizeze proiectele existente amînînd termenele limită, iar listele cu necesitățile acestora continuă să zăcă pe rafturi în speranță că vor primi banii de care au nevoie. Dacă universitățile vor vrea să implementeze aceste planuri, vor fi nevoite să folosească, pe lîngă banii veniți din visteria Ministerului, fonduri din veniturile proprii, care și așa sînt reduse.

pagina 3

Actualitate

La Iași s-au expus industriile creative

● Politehnica și Artele au organizat patru expoziții cu idei care ar putea schimba fața orașului
● lucrările fac parte dintr-un proiect realizat în colaborare cu Primăria

pagina 2

Personaj

Profesorii care încă își petrec studenția

● masteranzii care își iau catalogul la subraț în fiecare zi, ca educatori sau învățători, nu se simt bine decît în mijlocul copiilor

pagina 7

Tabletă

Orele pierdute ale bolnavilor de timp

● există un mîine pentru orice ieri cînd vine vorba de-a ne apuca de treabă
● nu recunoaștem că, de fapt, ne măsurăm destrămarea

pagina 6

Dezbatere

Cum se subțiază răbojul gazetarilor

● despre relația dintre jurnalist și patronat în presa scrisă au comentat jurnaliștii Ioana Avădani și Tiberiu Lovin

pagina 13

opinia veche

este editată de studenți ai Departamentului de Jurnalism și Științe ale Comunicării și se adresează exclusiv mediului academic.

În coloană,
adunarea

În campus se navighează pe fir

În Căminul C6 din Complexul „Titu Maiorescu” au început lucrările de instalare a serviciului de Internet prin cablu. Decizia a fost luată în urma discuțiilor cu privire la slaba funcționare a rețelei de tip *wireless* din cauza peretilor groși ai clădirii, purtate între reprezentanții studenților, membrii **Senatului Universității „Alexandru Ioan Cuza”** și cei ai **Departamentului de Comunicații Digitale (DCD)**. Lucrările presupun montarea, pe fiecare palier al căminului, a unor *switch*-uri de la care va porni sistemul de cabluri în camere. „Și în anii precedenți am vrut să inițiem acest proiect, însă abia anul acesta am reușit să trecem de partea birocratică, am scris o petiție, am strâns semnături și am mers mai departe fiind îndrumați de profesori și ajutați de personalul DCD”, a declarat **Bogdan Băetu**, șeful căminului.

Valoarea totală inițială a proiectului a fost estimată la 8000 de euro. Însă, datorită faptului că lucrările de instalare vor fi realizate de un grup de studenți voluntari, iar cei de la **DCD** au alocat câte un *switch* pentru fiecare etaj, s-a stabilit o taxă de 10 lei per student pentru achiziționarea celorlalte materiale necesare, printre care și circa 1000 de metri de cablu pe fiecare palier. Șeful **Căminului C6** a mai explicat că lucrările ar trebui finalizate pînă la vacanța de iarnă a acestui an universitar.

Actuala rețea de Internet *wireless* urmează să fie păstrată, studenții putînd să beneficieze de ambele rețele.

Daniela VORTOLOMEI

Critica noului cinematograf

La **Universitatea de Arte „George Enescu” (UAGE)** criticul de film **Valerian Sava**, istoricul **Mihai Dorin** și scriitorul **Florin Lăzărescu** au discutat, în dezbatere publică, despre problemele cinematografului românesc actuale și atitudinea publicului față de formele acestuia. Evenimentul, organizat în parteneriat cu **Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC)**, a avut loc vineri, 7 decembrie, în **Sala „Studio Teatru” a UAGE**, sub titlul „Partizani sau adversari ai Noului Cinema Românesc”.

În discuții au fost abordate teme precum ostilitatea publicului față de noua generație de regizori români sau impactul producțiilor acestora în străinătate, tratat comparativ cu reacțiile stîrnite în țară. Criticul **Valerian Sava** a identificat patru perioade de tranziție cinematografică și anume a doua parte a anilor '50, cea din preajma anului 1970, în epoca comunistă și cea de la începutul secolului al XXI-lea. Acesta a afirmat că „noi nu avem o școală de critică de film și nici o revistă de cinema care să contribuie la dizolvarea acestui zid despărțitor între creația cinematografică și public. Nu prea există o poziție de mijloc în noul cinema românesc. Sînt două posibilități: să îl înțelegi și să-l iubești sau să-l detești”.

Florin Lăzărescu a menționat că „una dintre problemele cinematografului românesc este aceea că nu are un sector comercial. Însă la nivel artistic, acest nou fenomen este unul extraordinar, iar competiția contează enorm”. În cadrul dezbaterii a fost lansat și cel de-al doilea volum intitulat „O istorie subiectivă a tranziției filmice”, semnat de **Valerian Sava**.

Cătălina DOBROVICEANU

Îmbrăcați în „haine vii”

La Iași s-au expus industriile creative

● lucrările au fost prezentate în cadrul a patru vernisaje, pe tot parcursul săptămînii trecute

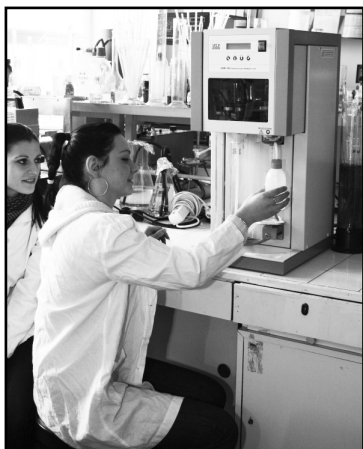
Cu prilejul finalizării proiectului internațional de cercetare „Interreg IVC-ORGANZA”, **Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” din Iași (TUIASI)**, **Universitatea de Arte „George Enescu” (UAGE)**, în colaborare cu **Primăria Municipiului Iași** și o serie de asociații din industria creativă națională și-au prezentat lucrările în cadrul a patru expoziții reunite sub evenimentul „**Iașul Industriilor Creative**”. Astfel, studenții și cadrele didactice implicate în proiect au expus, în perioada 3 – 9 decembrie, creații din domenii precum arhitectură, design vestimentar, mecanică și muzică.

La **Expoziția de Artă „Jocuri Plastice”** de la **Casa Balș** au fost prezentate „lucrări de artă textilă și ceramică, jocuri creative care denotă o bună stăpînire a meșteșugului artistic a studenților de la ciclul de licență. Există, spre exemplu, o lucrare a unei studente de la Facultatea de Arte Plastice și Design, **Mihoc Olga**, care constă într-un mulaj inspirat din corali și realizat din plasă, pe care este înfășurat un material textil care îi dă o formă tridimensională impresionantă”, a declarat conf. univ. dr. **Miruna Hașegan**, coordonator al proiectului „**Iașul Industriilor Creative**”. De asemenea, la parterul complexului **Moldova Mall** s-a desfășurat **Expoziția „Rectilinii”** de creații vestimentare realizate de studenții **Facultății de Arte Vizuale și Design**, iar în **Sala Pașilor Pierduți** studenții de la

TUIASI și **UAGE** au prezentat o serie de planuri pentru proiecte de artă, arhitectură și design. „Aici au fost expuse acele lucrări care au potențialul de a fi implementate nu numai în Iași, dar și în alte orașe din România”, a explicat prof. univ. dr. ing. **Antonela Curteza**. Una dintre machete, realizată de o echipă de creație de la **Facultatea de Arhitectură „G.M. Cantacuzino” a TUIASI** propune instalarea unor construcții de mici dimensiuni pe malul stîng al riului **Bahlui**, în care artiștii plastici ieșeni ar putea să își expună și să-și comercializeze creațiile. În plus, în perioada 7 – 16 decembrie, la **Palas Mall** studenții vor expune lucrări reunite în **Expoziția „Design de Premiu”**.

Noile energii

Deschiderea oficială a evenimentelor din cadrul proiectului „**Iașul Industriilor Creative**” a avut loc în **Aula TUIASI**, marți, 4 decembrie, prilej cu care reprezentanții universităților și asociațiilor implicate în „Interreg IVC-ORGANZA” au vorbit despre ideile și planurile rezultate la finalul acestui proiect. Prof. univ. dr. **Traian Stănculescu** a prezentat lucrarea „**Biofotonică-Lasere biologici umani**”, care propune o metodă alternativă de conservare a energiei prin conceptul de „haine vii”. „Noi cheltuim o cantitate mai mare de energie decît e necesar, fizică și psihică.

Istoria se scrie în laborator

Facultatea de Textile-Pielărie și Management Industrial (FTPMI) de la **Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași (TUIASI)** sărbătorește 60 de ani de la înființare. Aniversarea va avea loc vineri, 14 decembrie în **Aula „Gheorghe Asachi”** de

Lansare de carte despre opera savanului Petre Andrei

● volumul ar fi trebuit lansat în jurul anului 1989

La **Universitatea „Petre Andrei” (UPA)** din Iași s-a lansat cartea „**Dimensiuni social-politice ale operei lui Petre Andrei**”, marți, 4 decembrie. Potrivit conf. univ. dr. **Daniel Sandru**, prezent la eveniment, a explicat faptul că volumul a fost un număr special al revistei „**Transilvania**”, lansată anul trecut tot la **UPA**, însă planul publicării ei exista încă din 1989. „După 1990 a fost o tentație în zona culturală și intelectuală, de a reaseza sub forma unui paradis perioada interbelică. La formarea acestei idei au contribuit foarte mulți intelectuali care au fost prezentați după '90 într-o aură luminoasă, în timp ce al-

ți intelectuali precum **Petre Andrei**, au fost ocultați pentru simplul fapt că au aderat la valorile unei ideologii democratice”, a explicat conf. univ. dr. **Daniel Sandru**.

Evenimentul a avut loc în **Sala Senat** și a fost moderat de prof. univ. dr. **Mihai Băciu**, președintele **Consiliului de Administrație** al **UPA**. Pe lîngă coordonatorii volumului, prof. univ. dr. **Doru Tompea** și conf. univ. dr. **Daniel Sandru**, la discuție au mai participat academicianul prof. univ. dr. **Teodor Dima**, directorul **Institutului de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane”** al **Academiei Române** și prof. univ. dr.

Ideile tinerilor ar putea schimba fața orașului

Soluția, de la bun început, ar trebui să fie să încercăm dezvoltarea unor surse de energie biologice, să folosim potențialul câmpului electromagnetic terestru”, a explicat prof. univ. dr. **Traian Stănculescu**.

„Evenimentele au fost gîndite să le ofere tinerilor creatori și designeri spații de lucru, de expunere și de prezentare. Scopul principal al proiectului internațional pe care-l finalizăm prin aceste expoziții a fost însă dezvoltarea instrumentelor care să susțină și să contribuie la evoluția industriei creative din Iași”, a declarat prof. univ. dr. ing. **Antonela Curteza**, director al proiectului „Interreg IVC-ORGANZA”.

Conceptul de industrie creativă se referă la ansamblul de activități economice care pot genera și exploata cunoștințele celor implicați în domenii precum arte, arhitectură, IT, modă, muzică și meșteșuguri.

Paul ANDRICI

Învățămîntul textil împlinește 60 de ani

● cu acest prilej va fi lansat un album aniversar cu o prezentare a istoricului instituției

la **TUIASI**, între orele 10.00–14.00. „Va avea loc o serie de discuții între generații, fiind invitați foști decani, foști profesori, de la 1970 încoace, chiar și absolvenți ai primei promoții, din 1953. Manifestarea e menită să simbolizeze o continuitate a facultății”, a declarat conf. univ. dr. **Carmen Loghin**, decan al **FTPMI**.

Cu ocazia acestui eveniment va fi prezentat un album aniversar care va cuprinde toată istoria instituției de învățămînt superior, informații legate de foștii studenți ai **FTPMI** precum și cîteva dintre proiectele desfășurate în cadrul u-

niversității. Pe lîngă cadre didactice și studenți din generații anterioare, la aniversare sînt invitați și prof. univ. dr. ing. **Ion Giurma**, rector al **TUIASI** alături de cei șase prorectori, decanii tuturor facultăților **TUIASI** și reprezentanți ai asociațiilor și companiilor aflate în parteneriat cu universitatea.

FTPMI face parte din **Asociația Europeană a Universităților Textile**. Este prima facultate de profil din țară și singura care oferă specializări pentru toate sectoarele industriei textile și de pielărie.

Paul ANDRICI

Nicu Gavriluță, decanul **Facultății de Filosofie și Științe Social-Politice a Universității „Alexandru Ioan Cuza”**.

Prof. univ. dr. **Nicu Gavriluță** a menționat, în discursul său, că „în afara recunoașterii lui **Petre Andrei** ca om de cultură, el trebuie văzut și drept unul dintre strămoșii sociologilor actuali”. A urmat o prezentare analitică a cărții, realizată de prof. univ. dr. **Doru Tompea**, în care s-au precizat motivele pentru care volumul este unul important în domeniul social. „Mai întîi pentru că face trimitere la opera unui clasic al sociologiei românești, al fondatorului acestei universități, **Petre Andrei**. În al doilea rînd, ea este marcantă pentru că pleacă de la textele consacrate ale acestuia și le aduce în actualitate.”

Volumul „**Dimensiuni social-politice ale operei lui Petre Andrei**” a fost lansat cu sprijinul **Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică**.

Julian BÎRZOI

USL, majoritar în Parlament

● și în Iași lupta pentru
mandate a fost cîștigată
de alianța PSD-PNL-PC

Luni, 10 decembrie, **Biroul Electoral Central** a publicat rezultatele parțiale de la alegerile parlamentare din data de 9 decembrie 2012. Astfel, după centralizarea voturilor din 99,56% dintre secțiile din întreaga țară, **Uniunea Social Liberală (USL)** a obținut majoritatea parlamentară, cu 58,61% din totalul voturilor exprimate la **Camera Deputaților** și 60,07% la **Senat**. Urmatorul partid ca număr de sufragii obținute este **Asociația România Dreaptă (ARD)**, cu 16,52% și 16,72%, în timp ce **Partidul Poporului Dan Diaconescu (PP-DD)** a obținut 13,98%, respectiv 14,63%. La limita pragului de 5% de intrare în **Parlament**, **Uniunea Democrată Maghiară din România (UDMR)** a primit 5,15% dintre voturi pentru **Camera Deputaților** și 5,25% pentru **Senat**, cel mai mic rezultat înregistrat de către aceștia în ultimii 20 de ani.

Si în **Iași** lupta pentru fotoliile de senatori și deputați a fost cîștigată de către **USL**. Pentru **Camera Deputaților**, aceștia din urmă și-au acontat 63,05% din sufragii, în timp ce **ARD** a obținut doar 15,38%, iar **PP-DD** 15,05%. În cazul **Senatului**, **USL** a avut 66,47%, **ARD** 15,86% și **PP-DD** 15,05%. Mai mult, **USL** a cîștigat cu peste 50% fiecare dintre colegiile din raza județului **Iași**, asigurîndu-și astfel locurile de senatori și deputați în **Parlament** înaintea etapei de redistribuire a mandatelor.

Prezența la vot la nivelul întregii țări a fost de 41,76%, cea mai mare înregistrîndu-se în județul **Teleorman**, de 54,73%, iar cea mai mică în **Timiș**, de 33,5%. Dacă în urma finalizării procesului de împărțire al fotoliilor de senatori și deputați, **USL** va obține, fie independent, fie printr-o alianță cu **UDMR**, două treimi din mandatele pentru **Parlament**, va avea suficiente voturi pentru a propune modificarea **Constituției** prin referendum, fără opoziție.

Redacția „Opinia veche”

Planuri puse-n cui

Proiectele de investiții ale universităților, în așteptare de fonduri

● majoritatea instituțiilor de învățământ superior își propun reamenajarea căminelor

Una din problemele cu care se confruntă universitățile în prezent este lipsa fondurilor pentru proiectele de investiții. Cele cinci instituții ieșene de învățământ superior, cu excepția Universității de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” (UMF), reușesc cu greu să finalizeze planurile existente amânând termenele limită, iar listele cu necesitățile acestora continuă să zacă pe rafturi în speranța că vor primi banii de care au nevoie.

La Medicină nu se mai cer bani anul acesta

menea și reabilitarea laboratorului de hortiviticultură, stația de epurare și secele, investiții în valoare estimată de 9.400.000 lei.

Mai mult, USAMV dorește finalizarea Căminului A5, a sediului specialității Tehnologia Prelucrării Produselor Agricole, care este deja ridicat și a laboratorului de virusologie, însă fondurile necesare acestor investiții depășesc 1.600.000 de lei. „Aceste sume sînt estimările ideale de care avem nevoie, însă e evident că MECS ne va oferi sume mult mai mici. Așadar sperăm că în 2013 vom realiza măcar partea de proiectare și expertiză tehnică pentru obiectivele noi”, a mai adăugat prof. dr. Paul Corneliu Boișteanu.

Lipsă de fonduri și susținere

La Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași (TUIAȘI) există cinci proiecte de investiții în derulare, dintre care două sînt în momentul de față sistate. Proiectul care vizează construcția unui bazin de înot acoperit este oprit din cauza revendicării terenului pe care este amplasat, iar lucrările vor fi reluate după soluționarea litigiului. Cealaltă investiție, care este momentan sistată din lipsă de fonduri este „Centrul de învățământ și cercetare pentru prevenirea și reducerea efectelor dezastrelor”, aparține Facultății de Construcții și Instalații și este realizată în proporție de 70%.

În derulare se află și proiectele pentru construirea unor spații de învățământ și cercetare pentru Facultatea de Construcții de Mașini și Management Industrial, în funcție de fonduri urmînd să fie reabilitate și modernizate Corpurile A și C, iar la Facultatea de Știința și Ingineria Materialelor trei din cele patru corpuri de clădire sînt deja finalizate. Pe lângă acestea, conducerea TUIAȘI își propune construirea unui nou sediu al rectoratului, o aulă, Muzeul Politehnic și Biblioteca Universitară pe o suprafață de 20.000 metri pătrați. De asemenea, un alt proiect este Centrul Cultural European de pe strada Lascăr Catargi care să cuprindă spații destinate Institutului Francez, Centrului Cultural German, British Council și Academiei Oamenilor de Știință. „Ne dorim să realizăm spații

comune pentru manifestări culturale, spații de cazare, dar și spații cu destinație publică pe o suprafață de 11.000 metri pătrați”, a declarat ing. Lucia Acatrinei, șef serviciu tehnic la TUIAȘI.

Și la Universitatea de Arte „George Enescu” (UAGE) din Iași se află în curs de desfășurare proiecte de investiții care presupun reabilitarea și consolidarea unor imobile. Acestea reprezintă spații destinate învățămîntului și săli de concert. „Clădirea din strada Cuza Vodă se află în proces de consolidare care sperăm să fie finalizat în următorii doi ani, cu toate că volumul finanțării în 2012 este mult mai mic. Imobilul din strada Horia 7-9 este în proces de consolidare din anul 2000, însă mai avem nevoie de finanțare pentru încă un tronson”, a declarat ing. Dumitru Spătaru, director general administrativ la UAGE.

Pentru anul 2013, instituția de învățământ superior își propune mansardarea imobilului de pe Strada Horia 7-9 destinat spațiilor de predare, achiziționarea și montarea unei orgi în sala Eduard Caudella din Casa Bals, pentru ultima, bazele financiare fiind asigurate de Episcopia Româno Catolică. UAGE mai dorește și reamenajarea unei săli pentru expozițiile ce urmează să fie realizate de studenții și cadrele didactice de la Facultatea de Arte Vizuale și Design.

De asemenea, se află în derulare elaborarea proiectului pentru mărirea spațiilor de cazare prin mansardarea căminului din Bucium 17, fiind posibil astfel obținerea unor 60 de locuri noi de cazare. „Această extindere ne va permite să acoperim cerințele de cazare primite de la studenți. Ne mai propunem și realizarea unui campus pe strada Sărării, însă mai întîi avem nevoie de teren acordat de către Consiliul Local”, a mai adăugat ing. Dumitru Spătaru.

Dacă universitățile vor vrea să implementeze aceste proiecte, vor fi nevoite să folosească, pe lângă banii veniți din visteria Ministerului, fonduri din veniturile proprii, care și așa sînt reduse.

Mădălina OLARIU
Daniela VORTOLOMEI

Șah - mat

Apocalipsa de la ora cinci

● nu-mi place „otevism-ul” asta care de ceva vreme a început să intre și în redacțiile așa-ziselor ziare quality

Se apropie sfîrșitul lumii, o afacere foarte profitabilă pentru presa quality în lipsă de subiecte sau bani de prime de Crăciun. Am citit luna trecută două texte care i-ar face și pe maiiași să se întoarcă în mormînt. Redau doar titlurile: „RASA MISTERIOASĂ care va salva omenirea de la APOCALIPSĂ. CIVILIZAȚIA lor a fost tot timpul pe TERRA, într-un loc UIMITOR” și „Mesaj LIVE de la EXTRATERESTRI. Expertii nu îl pot EXPLICA: „Am venit să vă avertizăm despre destinul lumii noastre”. Ambele publicate în același cotidian național, scrise de același autor – o domnișoară care aparent a devenit expert în astfel de subiecte. Nici nu cred că mai are rost să mă refer la scrierea cu majuscule a cuvintelor „puternice”, cu scopul de a atrage atenția cititorilor. Mi se pare una dintre cele mai proaste interpretări ale conceptului de adaptare a conținutului editorial de la print la online.

Nu-mi place „otevism-ul” asta care de ceva vreme a început să intre și în redacțiile așa-ziselor ziare quality. E de înțeles, nu și de apreciat. E criză, vînzările de ziare au scăzut și din piața de publicitate intră din ce în ce mai puțini bani. Iar publicul format din casnice și paznici de noapte, devorator de știri despre ciume, apocalipse și conspirații mondiale e foarte ușor de cîștigat și mulțumit.

Sfîrșitul lumii nu vine azi sau mîine și nu e prevestit de Nostradamus sau maiiași. Sfîrșitul lumii ni-l croim singuri, zi de zi, cu fiecare alegere greșită, cu fiecare alegere de pomîină, cu fiecare agramat oportunist căruia îi oferim dreptul să ne conducă destinele și cu fiecare Kalasnikov care iese din fabrică. Mai vine și cu fiecare ziar care iese pe piață și, din dorința de a vinde cîteva sute sau mii de exemplare în plus, publică gunoarie care alimentează spaimile unor paranoici neinformați. Chiar ar fi interesant – și trist în același timp, sînt convinși – un studiu fix pe treaba asta: cîți oameni se sinucid din cauza tragediilor gonflete de presă.

Mai mult de-aftă, sfîrșitul lumii vine cu fiecare dimineată în care te trezești și-ți dorești să te fi culcat în alt pat, cu alt salariu, statut social sau bon de pensie. Dar pînă cînd nu vom renunța la ideea absurdă că extraterestrii ne scapă de apocalipsă, și nu noi, renunțînd la lene și indiferență, ne vom construi în continuare sfîrșituri tragicomice demne de știrile de la ora cinci.

Ioan STOLERU

La nivel de bune intenții

Dacă UMF deține cea mai mare parte din veniturile necesare punerii în aplicare a proiectelor, în cazul Universității „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC) din Iași, resursele financiare au scăzut odată cu diminuarea numărului de studenți înscriși la cursuri prin sistemul Bologna, renunțîndu-se la anul al IV-lea de studiu. „Se resimte căderea demografică din ultimii doi ani și de asemenea și efectele crizei. În 2008, Ministerul

Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului a alocat universității 900 miliarde de lei vechi, în 2012 am primit doar 15 miliarde de lei vechi. Dacă începînd cu 2008 s-ar fi continuat așa pe parcursul a șase-opt ani, UAIC nu ar mai fi avut nevoie de consolidări și reabilitări astăzi”, a declarat ing. Bogdan-Eduard Pleșcan, directorul general administrativ al instituției de învățământ superior.

Pentru anul 2013, UAIC își propune să continue consolidarea Corpului A, serelor din Grădina Botanică, a căminului pentru studenții de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din zona Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, dar și modernizarea Căminului C5, începută din anul 2009. „Sperăm că vom reuși să investim atît din veniturile proprii, pe lângă banii alocați de minister. Însă nu putem promite sau spune cu certitudine o dată cînd va fi finalizat”, a mai adăugat ing. Bogdan-Eduard Pleșcan. Din categoria investițiilor noi, în 2013 UAIC intenționează să inițieze un proiect ce prevede extinderea Corpului B.

Problema lipsei fondurilor se întîlnește și la Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” (USAMV) din Iași, a cărei conducere susține că valoarea investițiilor ar fi putut fi mai mare dacă ar fi fost posibil să activeze în cîștig cu instituții din același domeniu. „De exemplu, la UMF, ministerul oferă spații de activitate a orelor practice chiar în spitale sau clinici, ceea ce nu putem spune și în cazul nostru, fiind entități separate”, a declarat prof. univ. dr. Paul Corneliu Boișteanu, prorector pentru dezvoltare instituțională la USAMV. Instituția de învățământ superior a reabilitat deja Căminele A1 și A2, sala de sport, cantina, corpul în care funcționează Facultatea de Zootehnie și a extins biblioteca. Pentru anul 2013, conducerea universității își dorește reabilitarea aripei dinspre Dumbrava Roșie a corpului principal, curtea interioară a acestuia, să instaleze un lift și să consolideze aula. De asemenea, în schița de buget care urmează să fie supus analizei interne și a Senatului înainte de trimiterea la minister, sînt incluse de ase-

Din mlaștina Iașului

Ne-am bucurat la prima zăpadă ca niște copii, am ieșit la bulgărit și sîniuș și am admirat de la ferestre, cu o cană de vin fierț în mînă, fulgii de zăpadă care nu conțineau să cadă și să se așeze într-o pătură albă. Distracția s-a termi-

nat însă la primul val de căldură, cînd străzile s-au transformat într-un lac rece și murdar, iar trotoarele în capcane alunecoase. Poate în loc de găleți și fesuri electorale, care tot s-au dat săptămîina trecută, ar fi fost mai potrivite niște perechi de cizme de cauciuc.

Mama nu împodobește bradul

Dacă pînă acum Fuego era idola pensionarilor, în această iarnă a prins și în rîndul cerșetorilor. În locul repertoriului folosit pînă acum în mijloacele de transport în comun și la colturile străzilor aceștia au

început să cînte colinde. Cu toate acestea sînt supărați că nu au cum să cînte hitul care l-a făcut cunoscut pe artist pentru că părinții care i-au trimis la cerșit au bătut banii pentru brad.

lubiți și cîinii vagabonzi

Sîntem iubitori de animale, și le

preferăm în locul oamenilor dependenți de televizor, însă și prea multe necuvîntătoare strică. De cîteva săptămîini Campusul „Titu Maiorescu” a fost împînzit de vreo zece cîini care, deși sînt blînzi, ne împiedică, ne trezesc noaptea sau ne sperie colegii. Nu vrea nimeni să înfîieze un comunitar?

Cei din urmă vor fi cei dintîi

O săptămîină sportivă în C++

De marțea trecută, ne-am împrumutat de la colegi cu cîteva perechi de ochelari, și ne-am infiltrat printre studenții informaticieni, la „Olimpiada Indoor”, organizată în club Viper. Aici, după un meci de tenis de masă și unul de poker, am plecat acasă cu coada între picioare, însă am revenit, pentru a cîștiga jocul de rummy. Din păcate însă, cînd am mers să ne revendicăm premiul, informaticienii și-au dat seama că nu sîntem de-ai lor.

„5 lei și intri”. Scot portofelul să plătesc taxa și-apoi îmi adun tot *chi-ul* pozitiv să mă ajute cu un pic de noroc la jocurile de rummy ce aveau să urmeze. Se formează cu greu două echipe de cîte patru oameni, iar primul joc mă găsește la o masă în Club Viper printre trei informaticieni care încep să se uite urît la mine de îndată ce cobor primele formații de pe tablă. „Dar mai ai de coborît?”, exclamă unul dintre rivali cînd vede că norocul îmi ține partea.

Continui în același ritm, iar după prima tură conduc detașat. „Hei, Cristobal, adu foaia aia încoa’!” urîlă unul dintre băieți spre cel care notează scorul pe-o foaie. Între timp

- rîdem noi, dar la final tot tînărul e cel care cîștigă jocul, finalizînd astfel și primul set de meciuri
- în jurul fiecărei mese, stau pe tușă comentatorii de ocazie

Farsa lui Moș Nicolae

- fata care stă în fața mea începe să se uite ciudat, întrebîndu-se probabil de la ce facultate sînt

cineva din cealaltă echipă înjură cărțile, dar colegul meu de joc mă lămurește că „uite, îl vezi pe ăla din colț? Ăla riscă tot timpul. Ori nu face nimic, ori face cîte 1000 de puncte.”

Jocurile continuă iar punctajele de -100 curg gîrlă, spre satisfacția mea. „Piesa aia de 4 chiar te iubește mult de se tot întoarce la tine la fiecare tură”, e tachinat un coleg care se tot gîndește cîte cinci minute înainte să tragă o carte. La un moment dat jocul stagnează și îl vîd pe același tip cu o piesă în mînă. „Mi-e frică să mă uit”, îmi spune rozîndu-și unghiile. Restul se amuză teribil și îi propun o afacere: „nu-i nicio problemă. Ne-o arăți nouă și îți spunem noi ce piesă e.” Rîdem noi cît rîdem, dar la final tot el e cel care cîștigă jocul, finalizînd astfel și primul set de meciuri. Din patru rămînem doar doi pentru a juca finala cu ceilalți doi cîștigători din al doilea grup.

Mi-am păstrat locul pentru a nu-mi pierde norocul, iar lîngă mine se așază un tip care nu se poate despărți de un mini laptop. Frustrat,

unul se supără zicînd că „piesele astea fac ce vor ele”. „Păi e democrație, nu?” îi răspund zîmbind. După ce rivalul meu din prima tură face punctajul de -100, băiatul care se tot joacă pe laptop îi urează un „bine ai venit printre cei dreți”. La următorul joc primesc doi de *jolly*, iar fata care stă în fața mea începe să se uite ciudat, întrebîndu-se probabil de la ce facultate sînt. Dar e tulburată de un strigăt. „Ieși odată de pe tabla aia, la naiba!” Spiritele se încing, cărțile îmi vin ca unse, iar același *gamer* înverșunat tot repetă „calmate, omule”, imitînd un spaniol nervos. La ultimul joc mă cam părăsește sorocul, însă la fix, pentru că s-a încheiat și concursul.

Moș Nicolae a venit cu locul I pentru mine și cu o invitație în Canabis pe vineri seară pentru a-mi lua premiul. Dar probabil cineva l-a sechestrat pe moșu, deoarece cînd ajung vineri în club, unul dintre organizatori mă anunță că din păcate nu sunt îndreptățită să-mi iau „trofeul” pentru că nu sunt studentă la informatică.

Juliana LEONTI

Calificările, în sistem binar

- aici, la olimpiada informaticienilor, scorurile și le ține fiecare în parte

fiecare dintre cele patru mese, jucînd cîte un set mic de fiecare. Regula este ușoară: cîștigătorul rămîne la masă. „Nu mi se pare corect așa, în felu’ ăsta cel care știe se încălzește, iar cel care nu știe nu mai poate exersa!”, se plînge de zor organizatorilor un tînăr îmbrăcat cu cămașă și costum. În jurul fiecăreia dintre cele patru mese de tenis stau pe tușă comentatorii de ocazie. Cînd joacă altcineva, loviturile nu sînt suficient de puternice, reverul nu a fost dat suficient de bine, efectul cutare nu trebuia să iasă așa. Însă atunci cînd urmează rîndul lor, paleta este cea care și primește toate înjurăturile.

Cîștigătorii se știu

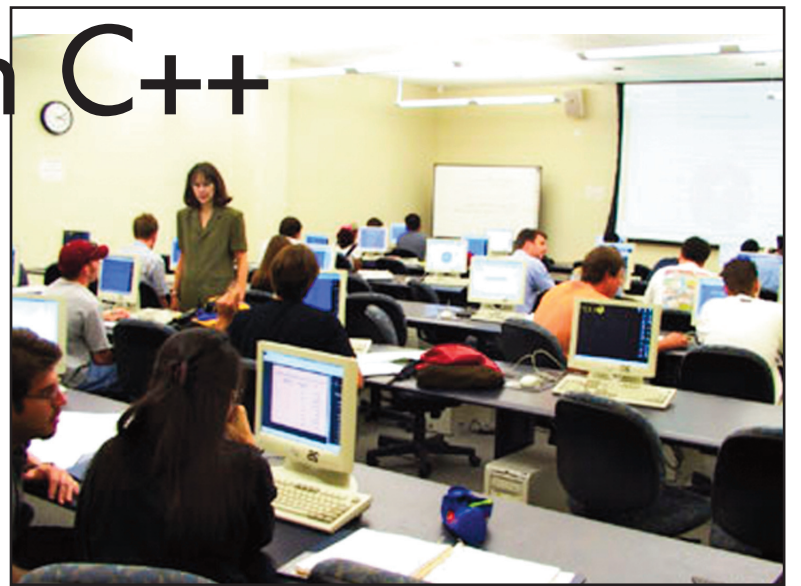
„Nu-i foarte greu să anticipăm cine o să joace finala, îmi șoptește unul dintre colegi. Aia doi, care-au venit cu paletele de-acasă. Bătrînu”, tipul ăla blond și cu celălalt, brunet, cu freză, foarte relaxat. Țștia fac de performanță, au experiență”, iar băiatul zîmbeste și dă din cap, ca și cînd și-ar aproba mulțumit propriile previziuni.

Într-adevăr, cei doi au precizie și

rapiditate, iar dacă vrei să urmărești mingea mai mult de trei lovituri riști să ametești. Cîștigă fiecare dintre cele șase reprize fără să se obosească prea tare, calmi și destinși. Pentru că au fost repartizați în grupe diferite, pare că jocul colegilor îi cam plictisește. Profesorul de engleză îi zice, la sfîrșitul rundelor preliminare, u-nuia dintre ei: „Nu prea ai adversar!”. Iar paleta băiatului arată la o altă masă, unde sportivul privește cu admirație. „Ba am, domnule profesor. Uitați-!-!”

Aici, la olimpiada informaticienilor, scorurile și le ține fiecare dintre jucători în parte. De cum s-a dat startul jocurilor, organizatorii au dispărut. Ei sînt dispersați printre grupe, unde joacă alături de colegi. Profesorul, îmbrăcat ca și cînd tocmai ar fi ieșit dintr-un amfiteatru, cu cămașă, cravată și costum, îmi spune, învîrtînd paleta printre degete, că ar fi fost frumos să se fi calificat și o fată. „E drept, nu erau prea mari posibilități”, rîde amuzat de situație. Și, deși calificății se știu după primele trei seturi, cei care n-au plecat să recupereze laboratoare încă mai joacă. Așa, „ca măcar să terminăm de completat tabelul”.

Livia RUSU

Antrenamentele încep din clasă

Totul pe ultima carte

- îmi ia cîteva secunde pînă să realizez că-i rîndul meu, iar eu nici n-am apucat să mă uit la cărți

„Cel mai important lucru la jocul de poker este să-ți controlezi emoțiile. Nici cel mai fin zîmbet sau cea mai mică bătaie a ploapelor nu trebuie să-ți deconspire cărțile, căci altfel adversarii vor ști ce au de făcut pentru a-ți fura jetoanele și atunci ești mîncat”. Așa-mi repet în minte pe măsură ce intru în Club Viper. Nu-i greu să-i găsești pe participanți în sala plină de mese de biliard și piste de bowling pentru că, „studenții de la Info au toți înaintași”, glumește Ionuț, un boboc slăbut, cu ochelarii fumurii așezați pe vîrfurile nasului.

Organizatorii încă nu au ajuns, dar rîndurile jucătorilor amatori se tot îngroasă. Îmi măsoar concurența din ochi și-mi zic că sigur am o șansă să ajung măcar în semifinale. Privirile timide și sfioșene din mișcările acestora îmi dau toată încrederea. Trece deja o oră iar olimpiada, încă nu a început. „Prost organizat jocul ăsta”, răbufnește Răzvan cînd află că mai trebuie să jucăm și la niște măsute de cafea micuțe. Într-un final se dă drumul la meci. Cărțile alunecă rapid spre fiecare jucător, iar primele fișe sînt aruncate pe masă. „Call”, se aude de trei ori, iar șapte perechi de ochi mă tînuiesc apoi pe mine. Îmi ia cîteva secunde pînă să realizez că-i rîndul meu, iar eu nici nu am apucat încă să mă uit la cărți. Plătesc și sper să fie bi-

ne. Încerc să văd ce mînă am, dar deja este iar rîndul meu. Încep să transpir. La televizor totul părea mult mai simplu. Plătesc iar, mecanic, fără să realizez de ce. Oponentii mei sînt tăcuți, atenți și calmi. Parcă nu ar mai fi aceiași care dansau de pe un picior pe altul în așteptarea partidei.

Cel mai rapid jucător

Reușesc să-mi văd într-un final cărțile. E bine. Am două perechi, așa că dau *all in*. Jucătorul din fața mea face la fel și așteptăm să se mai așeze o carte pe masă. E un cinci de romb, perechea celui de treflă care era deja pe masă. Fata-mi îngheață. Realizez că pot pierde, iar zîmbetul larg al adversarului îmi spune tot. Întoarce mîndru cărțile și vîd un cinci de inimă. „Îmi pare rău pentru tine”, spune concurentul din stînga mea, întinzîndu-mi mîna în timp ce eu mă îmbrac pentru plecare. Am pierdut cu cele două perechi ale mele în fața a trei cinciari. Ceilalți combatanți de la mesele vecine se opresc din joc să mă aplaude. „Ai avut ghinion”, încearcă să mă consoleze Ionuț, în timp ce dau mîna cu cei rămași la masă și le zic că regret că nu am luat nici un premiu. „Îl ai pe cel pentru cel mai rapid jucător, doar că nu avem diplomă”, răspunde în glumă una dintre organizatoare. „Oricum, și că ți-ai făcut prieteni tot un premiu e”, îmi spune ea zîmbind. „Mai ai o șansă totuși și anul care vine.”

Andrei MIHAI

Toate jetoanele mele pentru un prieten

Lovesc mai rapid decît orice antivirus

Rețeta este destul de simplă. Numeri toți participanții adunați, joi la prînz, în Club Viper. Apoi îi împarți în patru grupe, și constăți că ești singura fată de acolo. Afli că tenisul de masă astăzi nu se joacă pe echipe, ci individual. Dacă mă uit în jur, fiecare și evaluează adversarii, care încet, care cu voce tare, ori arătînd cu degetul. Se știu între ei, pentru că sînt toți studenți la informatică. Mai tîrziu aflu că, în afara profesorului de engleză și a cîtorva masteranzi, restul participanților sînt în anul întîi.

Atmosfera de pregătire a competiției este serioasă. Băieții se antrenează pe rînd pentru campionat la

Defectele din casele cercetătorilor

Laboratoarele ieșene, scoase din priză

● dacă la Politehnică lipsește aparatura, la Medicină pe se așază praful pe ea fiindcă tinerii cercetători pleacă în străinătate

Laboratoarele de cercetare din universitățile ieșene sînt precum niște turnuri de sticlă. În ciuda faptului că au trecut doar cîțiva ani de cînd acestea au fost dotate cu aparatură de ultimă generație, și că cercetătorii care o mînuiesc au reușit să obțină rezultate remarcate la nivel internațional, laboratoarele încă au gheață pe sub picioare. La nivelul instituțiilor de învățămînt superior din Iași, problemele acestora vin în trepte. Sînt universități care au laboratoarele complet utilate cu aparatură nouă, dar care nu au tehnicieni să o întrețină. Altele nu au nici tehnologia necesară și nici personalul. Însă la toate instituțiile, cercetătorii petrec mai mult timp alergînd de la un birou la altul pentru a obține aprobări și semnături decît o fac realizînd lucrări ce ar avea potențialul de a fi publicate în reviste internaționale prestigioase.

La Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” (UAIC) din Iași funcționează trei platforme de cercetare – AMON, Arheoinvest, și MediaEC, ale căror laboratoare au fost modernizate în urmă cu patru ani. Astăzi, platformele sînt dotate cu aparatură de ultimă generație și au parte de recunoașterea atît pe plan național, cît și internațional. „Noi avem aici aparatură instalată în valoare de vreo trei milioane de euro. De exemplu, laboratorul de magnetism, cu tot cu instalațiile de reperare a heliului și de lichefiere a acestuia cred că valorează 500 – 600 de mii de euro cu tot cu anexe. Deci sînt aparate scumpe. Cînd le-am cumpărat, ne-am și asumat ideea de a le menține în folosință permanent”, a declarat prof. univ. dr. Alexandru Stancu de la Facultatea de Fizică, directorul AMON.

De aceleași dotări beneficiază și celelalte universități ieșene, iar cercetătorii Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” (USAMV) pregătesc deja un nou laborator. Institutul de Cercetări pentru Agricultură și Mediu (ICAM), care în proporție de 90% este deja utilat, „va fi cea mai bună unitate de cercetare pentru mediu și agricultură din țară”, a declarat prof. univ. dr. Constantin Leonte, prorector cu activitatea de cercetare, inovare și dezvoltare tehnologică la USAMV. Acesta va fi de fapt un tip

de seră, denumită fitotron, în care se vor crește plante în condiții climatice specifice, unde se vor putea controla caracteristici ale mediului înconjurător, cum ar fi temperatura, umiditatea, lumina, sau direcția și viteza vîntului.

Cercetare în dosare

Însă dincolo de posibilitățile de cercetare pe care le va aduce inaugurarea acestui laborator, prof. univ. dr. Constantin Leonte se plînge de birocrația prin care trebuie să treacă pînă și pentru cea mai mică achiziție. „Credeam că după '90 se mai scapă, dar e infinit mai multă birocrație acum. De exemplu, eu pentru un creion trebuie să fac vreo 20 de hîrtii pe care să obțin semnături”, a adăugat prorectorul. Aceeași problemă este reclamată și la UAIC, unde cercetătorii petrec mai mult timp încercînd să obțină aprobări de la administrație pentru activitățile pe care le desfășoară, decît în laboratoarele propriu-zise. „În momentul acesta, multe lucruri nu merg. Și nu merg din cauza birocrației din universitate. Eu, personal, pierd mai mult timp plimbînd hîrtii de la un serviciu la altul, pentru diverse semnături, care ar trebui să fie date foarte repede, iar acest lucru se vede la un moment dat în activitatea mea de cercetare”, a declarat lect. univ. dr. Vasile Cotiugă, secretar științific al platformei

Arheoinvest.

În plus, lectorul explică faptul că, în ciuda succesului pe care l-a avut Arheoinvest, ce a avut parte de expozitii cu piese din patrimoniul propriu în orașe precum Elveția, Varșovia, New York sau Vatican, „aceasta nu are un statut bine definit în cadrul universității”. Lect. univ. dr. Vasile Cotiugă susține că platforma ar trebui să se transforme într-un institut de cercetare. O astfel de inițiativă a fost demarată de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (MECTS) în urmă cu doi ani de zile dar, conform secretarului științific al Arheoinvest, nu a fost finalizată „din cauza mai multor factori. În domeniul cercetării arheologice, Ministerul Culturii are o rețea muzeală de bună valoare. Acesta însă a omis, și așa putea spune cu vădită intenție, dintre instituțiile care pot și trebuie să facă cercetări arheologice, tocmai cele mai performante astfel de instituții. Și mă refer la universități și la institutele de profil ale Academiei Române. Pur și simplu, locul în care se formează arheologii și institutele performante în arheologie, nu și mai aveau obiectul muncii, cercetarea efectivă. Și, din păcate, acestea au fost re-puse în drepturi doar în urma scandalurilor din presă”, a declarat lect. univ. dr. Vasile Cotiugă.

De asemenea, profesorul susține că muzeele județene de istorie sînt singurele împuternicite să administreze patrimoniul arheologic și orice studii asupra acestuia, din raza județului în care funcționează. „Însă acestea nu au nici măcar un specialist cu grad de doctor în domeniu. Iar noi, universitatea, care are academicieni în domeniu, profesori universitari și conducători de doctorate, ca să facem o cercetare de acest fel trebuie să mergem cu batista în băț și să ne rugăm de aceste muzee, să ne acorde dreptul să facem cercetare pe raza teritoriului județului lor. Mai mult decît atît, în unele cazuri sîntem refuzați sau obligați să facem contracte cu muzeele județene. Contracte prin care noi sîntem obligați să le dăm și bani”, a completat secretarul științific.

Se caută tineri și tehnicieni

La Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași (UMF), dotările din interiorul laboratoarelor ajung să semene mai mult cu o expoziție de artă, deoarece, în ciuda granturilor de peste un milion de euro obținute de către cercetători pentru modernizare, multi au preferat să plece din țară, în speranța unui salariu mai generos. „Deci a dispărut obstacolul care însemna odată lipsa aparaturilor și a apărut alte aspecte legate de condițiile de viață, cînd astăzi am studenți care lucrează în Canada, în SUA, în Brazilia sau Germania. Au rămas cîțiva, dar și aceștia, din cauza faptului că sînt cadre didactice, au normele supraîncărcare și le rămîne foarte puțin timp de cercetare”, a declarat prof. univ. dr. Ostin Mungiu, director al platformei de cercetări fizio-farmacologice de la UMF.

În așteptarea personalului auxiliar

Mai mult, în ciuda dotărilor, profesorul susține faptul că o lucrare care și-a realizat experimentele într-un laborator de prestigiu, renumit la nivelul comunității academice internaționale, are șanse mai mari să fie publicată într-o revistă cotate ISI decît „dacă lucrările provin dintr-un laborator care se află la marginea Uniunii Europene, care oricît de bine ar fi dotat, sigur că are un handicap datorat diferenței de ani de zile de documentare și pregătire. Acum, lucrurile stau, ca să spun așa, în sarcine tinerețului”, a adăugat prof. univ. dr. Ostin Mungiu.

În cazul Universității Tehnice „Gheorghe Asachi” din Iași, una dintre cele mai mari probleme este legată de dotarea laboratoarelor. Facultăților le lipsesc echipamentele mai avansate și, de aceea, spre exemplu, membrii catedrei de Energetică, de la Facultatea de Inginerie Electrică, Energetică și Informatică Aplicată (FIEEIA), în lipsa unor surse de finanțare de la MECTS, realizează contracte de colaborare cu firme din mediul de afaceri pentru a-și moderniza laboratoarele. „Avem un laborator de resurse regenerabile, echipat jumătate prin donații, sponsorizări ale unei firme ieșene. De asemenea mai avem unul în care acum am început să înlăturăm din sală ce era vechi, echipamente de vreo 30-40 de ani, care sînt total depășite, nu mai ai cum să te legi cu vreo idee, noțiune, lege sau principiu de ele”, a declarat prof. univ. dr. ing. Florin Munteanu, șeful catedrei de Energetică de la FIEEIA.

Problema de bază, tot banii

În laboratoarele de la UTI mai lipsesc și personalul auxiliar și tehnicienii, care să știe cum se manevrează echipamentele, precum și cum să întrețină aparatura. „Au fost pensionari normale, unii au plecat și nu s-au putut angaja pentru că la un moment dat a fost interzis prin lege, și apoi s-a pus problema că la șapte pensionari putem face doar o angajare. Cert este că numărul personalului auxiliar didactic, tehnicieni, ingineri, care există în alte universități, și care să susțină activitatea aceasta din laboratoare este unul redus”, a completat prof. univ. dr. ing. Florin Munteanu.

De acest impediment s-a lovit și conducerea departamentului de cercetare de la UMF. Tehnicienii din laboratoare nu doar că sînt plătiți prost, ci lipsește și o școală care să-i învețe pe aceștia tehnicile moderne de operare a aparaturilor. „Toți care au fost calificați pînă acum, s-au calificat

la locul de muncă, învățînd de la mine sau altcineva. Dar aceștia nu au întotdeauna o viziune a ceea ce fac ei, a ceea ce reprezintă ei și sînt pur și simplu niște oameni care nu sînt prețuiți la justa lor valoare”, a conchis prof. univ. dr. Ostin Mungiu.

Însă, pentru a pregăti un astfel de personal este nevoie de fonduri, care, conform conducerilor departamentelor de cercetare ale universităților ieșene, lipsesc. „Aceasta este problema de bază, finanțarea. De aici rezultă și problemele cu personalul, pentru că cercetarea de dragul cercetării puțin o mai fac acum. Îți trebuie fonduri pentru utilaje, oameni și experiențe pe teren, care acestea din urmă ridică niște cheltuieli uriașe”, a declarat prof. univ. dr. Constantin Leonte, prorector la

USAMV.

Problema finanțării este ridicată din 2009, de cînd a venit criza, și a prins în mîngînă centrele de cercetare, cu multe proiecte aprobate, oameni angajați în baza acestora și finanțare redusă. „Uneori chiar și cu 50%. Lucru care s-a simțit imediat. Și se simte cel mai mult în pregătirea specialiștilor, care, tineri fiind, 27 – 28 de ani, chiar și cu doctoratul, caută să prindă un asemenea post, iar dacă după două luni de zile nu mai are bani, evident că dintre promisiunile noastre și banii din vînzarea la un magazin, toată lumea preferă soluția a doua. Este cea care îi ține în viață. Nu trăim din promisiuni și nici nu putem să împrumutăm bani pe promisiuni care uneori nu se mai realizează”, a completat lect. univ. dr. Vasile Cotiugă.

Iar în condițiile în care fondurile, personalul și, în unele cazuri, aparatura lipsesc, activitatea principală a laboratoarelor pare să alunece dinspre cercetare spre supraviețuire.

Paul ANDRICI
Iulian BÎRZOI

Săli avem, dar goale

În ciuda lui Chronos

Orele pierdute ale bolnavilor de timp

Există un mîine pentru orice ieri cînd vine vorba de-a ne apuca de treabă sau de a ne îndeplini datoritiile. Chiar dacă sîntem codașii termenelor limită, vrem să fim mereu primii luați în seamă. Ne încredințăm că putem să recuperăm din mers ceea ce n-am reușim să înfăptuim din vreme, făcînd tot soiul de calcule. Fără să recunoaștem că de fapt ne măsurăm destrămarea.

● nu-i chip de somn, iar pe ceas timpul e putred, s-a stricat ● trebuie să termin cursa și nu oricum, ci primul ● omului nu-i pasă, trage de timp, are destul la dispoziție

Cum a furat ceasul munca

● știe că are favoare de făcut, însă nu se grăbește, are suficient timp pînă în ziua achitării

Razele de soare îi joacă pe obraz. E dimineată. Învălit în cearșafuri, își tîrîie alene picioarele pe gresie. Cu ochii închiși intuieste cu buricele degetelor ornamentele de pe ceașca de cafea ca să reproducă relieful, culorile și liniile în imaginație. Prin măsura de sticlă la care stă, își analizează picioarele, rotește din călcîie, dansează step în vîrfurile degetelor și întinde gleznele pînă la circi. Scormonește într-o cutie veche și prăfuită pe care scrie cu o carioacă ștearsă în timp „Bicu”. Scoate un megafon și o placă de vinil și lasă camera să se umple de muzica nomadă culeasă din toate timpurile și toate colturile lumii rotunde. Deschide balconul, să audă și vecina. Supune femeia la o terapie cu forță, crede că-i o mîrlancă care nu știe nici măcar să-și pronunțe numele cu grație.

Se știe stăpîn pe propria-i viață. Arătos, cu umeri mari și fruntea lată niciodată nu-și apleacă capul aurit în fața piticilor. I-ar mușca din orgoliul cultivat cu anii. Știe că are o favoare de făcut, însă nu se grăbește, are suficient timp pînă în ziua achitării.

Soarele amurgit mai străbate prin sticla groasă a geamului, însă el se mișcă în același ritm jucat de strunele încetinite și dezlipite de vinil. Abia în noaptea se apucă de treabă, cîteva ore s-au concentrat într-o secundă. Pașii poștașului care urmează să ia comanda deja scrișnesc treptele scării bătrîne. Începe a bate la ușă, fără întrerupere, insistent, gălăgios. Acesta se face mic cît gămălia chibritului și se pierde prin cearșafuri. Degetele i-au transpirat și nu-și mai simte creația, dărămite să o proiecteze în

imaginație. Ușa sare din balamale. Omul intră obraznic și îi smulge munca din mîini. Era gata, a reușit chiar să o parfumeze cu cele mai mici detalii. Însă n-a avut timp să-și pună pecetea.

Astfel se face munca orfană, cînd creatorul o lasă în grija anonimului.

Daniela VORTOLOMEI

Înainte, pe bîjbîite

● cuprinși de-o febră rece, strîngem cadranul în pumni

Să-și facă unul din voi curaj să privească pe umărul stîng. Sau pe dreptul. Sau pe creștet. Pe gene. Pe ceas.

Purtăm pe mîini cadrane chioare de somn, cu brătări argintii înghețate de-un frig care înoată în sîngele de dedesubt. Ne cumpărăm timp de printre chilipiruri și muiera prăvăliașului ni-l învelește în pungi de plastic c-o dungă de lipici îndoielnic. Ca să nu-l mai scuipă să-l ștergă de praf ni-l întinde de-a-ndoaselea, sufocînd minutarul cu butucul ei de mînă.

Citim în oglindă, pe vîrfurile negre ale genelor, căutături obosite. Nu-i chip de somn, iar pe ceas timpul e putred, s-a stricat. A prins o mîzgă buraticie și ne-au crescut și nouă flori pe pleoape, de mucegai. Atît am tras de el, atît l-am alungit ca pe-o gumă fără gust că acum trage el de noi. Și ne dor toate, ne pocnesc încheieturile, zbîrnie șira spinării, se încheștează de mușchi o frică de moarte, urîtul de „prea tîrziu”.

Ne arde creștetul. Cuprinși de-o febră rece, strîngem în pumni ceasul. Tifosul ăsta ticălos ne apucă de gene, ne amină și ne vinde un timp mincinos, unul în care nu sîntem nici morți nici vii, nici ajunși nici porniți de-acasă. Undeva la răsruce, într-un purgatoriu cu secundare-n loc de draci și heruvimi cu aripi găurite, care se strîng ca o curea în jurul mîinii. Și ăștia-și schimbă locul de pe-un umăr pe altul, în rîs.

Rîdem și noi la benghiul hîd pe care ni-l lasă toate astea pe trup. Pe stîngul, pe dreptul, pe creștet. Rîdem pînă ni se-ntind genele și ceasul flirtează cu ele, hoțul. Și toata scleroza asta care se răspîndește-n noi face cît o floare de mucegai, cît un ceas șarlatan care ne amăgește cu ace ba lungi, ba scurte, ne fură cu cîte-un „mai tîrziu”. Să-și facă unul din voi curaj să-l spargă.

Anca TOMA

Atît am tras de el, atît l-am alungit ca pe-o gumă fără gust, că acum trage el de noi

Fugă pe loc repaus

● vei începe în forță, lăsîndu-i pe toți în urmă

Ești pregătit pentru maraton. Trazezi în minte strategia pentru a ajunge primul la linia de *finish*, la oponenți nici nu te gîndești, știi cu cine ai de-a face. Vei începe în forță, lăsîndu-i pe toți în urmă, apoi, spre mijlocul cursei vei încetini atît cît să fii depășit cu cîțiva pași, nu mai mult. Cu ochii la ceas, vei număra secunde și vei calcula distanța care ți-a mai rămas. Trofeul îți este asigurat, așa vei gîndi în timp ce îți vei simți picioarele ca de ciment și suflul ca un rotocol de cenușă vulcanică.

Privind în urmă, vei rememora cursa și îți vei spune că planul nu va da greș, ai gîndit în amănunt fiecare metru și viteza cu care îl vei parcurge. Ai avea șanse să bați și recordul mondial, va trebui doar să vrei. Tu stăpînești voința, pentru tine fiecare zi e o provocare și o treci cu brio. Vei scriși sub obuzele mușchilor fumegînd și vei grăbi pașii

pînă spre fruntea plutonului. Cea mai grea încercare va fi să-i depășești, unul cîte unul, pe cei care îți stau în cale. Cu tîmplele palpitînd și cu priviri înfometate, vei trece în fața cîtorva, pînă îl vei avea în stînga ta pe cel cu care știi de la început că vei lupta pentru locul întîi. Nu te poți lăsa învins, nu acum, mai e atît de puțin pînă la sosire, încît ai fi un neghiob să nu faci tot ce îți stă în putință să cîștigi. Trebuie, vei urla în sinea ta, trebuie să termini cursa și nu oricum, ci primul. De cînd te știi ți-ai clădit standarde unul peste altul, ți-ai impus să duci la bun sfîrșit tot ce îți propui. Așa îți place să crezi și așa vrei să te stie ceilalți.

Nici nu ai auzit semnalul de pornire, gîndurile îți erau împrăștiate. E prea tîrziu acum, nu poți termina cursa în papuci de casă.

Cătălina DOBROVICEANU

Așteptînd după porumbei

● se poartă de parcă nu ar mai fi gustat ceva de zile întregi

Își ia pe el cea mai groasă geacă pe care o ține prin dulap și, înainte să iasă din casă, își amintește de un lucru și se întoarce înapoi. Apoi pleacă încet cu o pungă pe care o ține strîns cu mînușile, plină ochi cu tot felul de firimituri, bucăți de biscuiți și ce mai crede el că ar prefera înfometatii înaripați din parcul din apropiere.

Odată ajuns acolo vede însă o altă persoană care stă de mult acolo și care hrănește deja porumbeii. Toți sînt adunați în fața acestuia, dîndu-i tîrcoale, bătînd din aripi, doar să prindă ceva din grija presărată pe asfalt. Se poartă de parcă nu ar mai fi gustat ceva de zile întregi, așa de repede ciugulesc firimiturile aduse într-o cutie de carton de un necunoscut. Cînd omul abia ieșit din casă vede asta ridică ușor din umeri. Ce să facă acum cu punga lui, decît să se așeze și să aștepte? Nu de alta, dar se

teme că dacă ar încerca să le arunce cîteva bucăți, porumbeii s-ar speria și ar zbura altundeva, că nu i-ar mai vedea niciodată. Așa că așteaptă și tot așteaptă și poate se gîndește să se ridice, să le arunce măcar un vîrf de biscuit, dar unul deja s-a înfricoșat cînd un copil a încercat să le dea o bucată de covrig.

Nu a mai avut pe nimeni de multă vreme, dar de cînd iese cu plasa în fața blocului, a prins drag de porumbeii care îi ciugulesc din palmă. Dar aceștia nu țin cont de cine le aduce mîncarea, doar să fie cineva, oricine. Omului însă nu-i pasă, trage de timp, are destul la dispoziție și poate altădată va prinde o altă ocazie. Acum cel puțin știe că, deși nu el e cel care are grijă de ei, măcar sînt fericiți, pe umărul altuia.

Paul ANDRICI

Europa, schimbă canalul

● să faceți un zoo cu români. Să le dați de mîncare printre gratii și să le faceți curat în cuști

Sînt român. Nu sînt țigan, nu fur, nu umblu cu cărțile altora de credit și nici nu violez femeii pe stradă. Vi se pare bizar, nu? E ciudat cum de îndată ce trec vama mă transform automat într-un babuin. Fără minte, nu pot face altceva decît să mă-ndelețnesc cu ocupații din astea primare. Smulg mîncarea din mîinile copiilor de pe stradă, mă împerechez în văzul lumii și nu mă pot abține niciodată să ies dintr-un magazin fără-un bax de bere ascuns sub tricou, în dreptul burții.

Îmi place că vorbiți despre mine de parcă aș fi un papuaș. Pot doar să înțeleg că **România** credeți că ar fi o junglă. Că românii merg pe liane în loc de tramvaie, că dorm în cutii de carton pe sub copacii care ne-au invadat blocurile ce cîndva ne erau case. Că la noi nu funcționează moneda, ci trocul. Dăm la schimb nuci de cocos pe coji de banană și practicăm o formă de voodoo ce presupune să sacrificăm virgine la proțap, pe care să le mîncăm apoi cu mușej.

Și mai văd că veniți și cu soluții. „Să facem un loc special ca să îi aju-

tăm pe românii aceștia să nu mai doarmă pe străzi și să cerșească sau să fure”, spunea o stimată vîrstnică din **Norvegia**. Și, nu-i așa, sună bine soluția ei! Să faceți un zoo cu români. Să le dați de mîncare printre gratii, să le faceți curat în cuști și să veniți cu copiii să vă trageți în „poze cu românii”, singura junglă din inima **Europei**.

Stimați europeni și restul lumii. Da, sîntem săraci, dar spre deosebire de gospodăriile voastre, în **România** nu e penurie de bun simț. Stăm pe redate împotriva unei clase politice mizerabile, dar n-am căzut încă în totalitarism. Ne zbatem cu un învățămînt dărîmat de ambiții și orgolii dar tot reușim să trimitem tineri de perspectivă în lume. Vă uitați prea mult pe **Animal Planet** și prea puțin la **Discovery** pe care, ironic, nouă ni l-a luat tocmai **Varanul**. Și adevărul e că pînă la urmă trăim cu toții într-o junglă. Cea mai mare greșală a românilor e că nu v-am spus mai din timp să vă vedeți de lianele voastre.

Cătălin HOPULELE

Rolurile de la catedră

Profesorii care încă își petrec studenția

Abia au absolvit licența și deja s-au prezentat la concursul de repartizare pe locurile din învățământ. Săptămânal, masteranzii se aliniază la catedră și intră în pielea celor care le țin prelegeri zilnic la facultate. Unii mai serios, alții mai jucăuș. Unii cu catalogul la subraț, iar alții cu zîmbetul la purtător. Unii în școli mari, cu miros de călimară, iar alții în grădinițe în care toamna se pun murături.

„Românca”. Așa-i spuneau **Alexandrinei Prisăcaru** colegii ei din **Chișinău** în generală, atunci când încă nu apucase drumul **României**, dar deja vorbea foarte corect limba, cum îi insuflase bunica, profesoară de română. „Tu, când vii la mine trebuie să vorbești ori o limbă, ori alta. Nu strica două limbi, nu fi barbară!” i-a zis bătrînă și astfel nepoata nu a vorbit cu „rusisme”, ci într-o limbă mai curată și mai frumoasă decât apa care curgea învolburată pe **Prut**. Iar când a ajuns la **Liceul Pedagogic din Copou**, cum nu era obișnuită cu englezismele sau cuvintele împrumutate, **Alexandrinei** i se părea cuvîntul „congelator” foarte complicat și mi-a luat

- jumătate din grupa Alexandrinei nu vorbește, iar cealaltă abia începe
- Ana se emoționează cînd se gîndește la limba franceză

„Cicer” din Basarabia

- copiii spun că la grădiniță „au mîncat, au făcut pipi, au dormit și au ascultat-o pe teacher”

mult timp să-l învăt, dar am reușit”. Și astfel a terminat cu prima medie din clasă, iar la facultate a ales din al doilea an de licență să lucreze cu copiii și să le fie educatoare. Acum merge pe al patrulea an, iar la „grădi”, la **Centrul Educațional Hopscotch din Dancu**, simte că a crescut odată cu grupa pe care a pregătit-o de la trei ani și care în toamnă și-a luat zborul spre școală.

Croiala unui pici

„Copilul este un adult mai mic” pare a fi crezul **Alexandrinei**. Ea știe și învață părinții tîncilor că așa mărunti cum sînt, ei înțeleg totul, cu condiția să li se spună adevărul adaptat pentru înțelegerea lui. Altfel apar probleme, cum sînt și cele de obișnuire cu grădinița. „La început copilul plînge, se zbate, iar părinții cînd văd că s-a calmat, fug. În acel moment micuțul se trezește abandonat într-un mediu necunoscut. Este o traumă pentru el”, îmi spune apăsător studenta, exemplificîndu-mi apoi cum ar trebui să se întîmple lucrurile de fapt. „Uite, mama pleacă la serviciu și se întoarce, nu te abandonează aici. Eu mă duc să fac bănuți pentru hăinuțe și jucării, iar tu rămîi aici, unde este munca ta. Aici, la grădiniță, este serviciul copiilor, unde

tu trebuie să te joci și să înveți”.

Astfel, între copil și părinte se realizează o legătură sufletească, ambii fiind liniștiți pe parcursul zilei. Nu de mult zdruncinarea acestei relații deosebite a făcut-o pe o micuță din grupa **Alexandrinei** să se poarte de parcă nu mai era ea. Plîngea cînd trebuia să rămînă la grădi, nu răspundea doamnei educatoare și era mereu supărată. Avea o nemulțumire mare pe suflet, iar „teacher” a sunat părinții să vadă ce se întîmplă. Așa a aflat că de fapt fetița o văzuse plîngînd pe mama ei care tocmai descoperise că suferă de cancer. „Deci, vedeți că ei simt totul?” Și ea, de altfel, în mijlocul lor, se simte minunată, fără îndoială. Iubește să descopere surprizele pe care ghidusii le pun la cale, sub formă de inimioare ascunse prin sală sau să-i vadă amărîți că au supărat-o cînd fac cîte-o boloboată. Dar cea mai deosebită clipă a fost atunci cînd un copil de doi ani care încă nu spunea nici mama și nici tata, „a venit într-o zi la mine și mi-a zis „cicer». Doamne, el nu vorbește și mi-a zis mie *teacher*. Atunci am realizat ce simt părinții cînd spun că vai, mi-a zis prima dată mama sau tata”. Iar **Alexandrina** radia de fericire.

Copiii, pînă la cinci ani, nu pot reproduce cronologic ce se întîmplă în

Prînzul e mai bun cînd la masă sînt împreună, pitici și educator

jur, iar cînd sînt întrebați acasă ce au făcut la grădiniță, majoritatea spun „nimic, sau am mîncat, am făcut pipi, am dormit și am ascultat-o pe teacher. Dar după aia, sînd în casă, îi aud părinții ba cîntînd, ba zicînd versuri, ba altele pe care le învățăm împreună,” cum a fost și cu **Matei**. Într-o zi, în colțișorul său, băietelul se juca și deodată mama îl aude „Maria, Maria, Maria hai să mergem la Betleem” și i s-a îmbujorat chipul de bucurie. **Matei** al ei este **Iosif** în sceneta „Nașterea lui Iisus” pe care copilașii de trei ani o pregătesc ca pe o surpriză pentru **Moș Crăciun**. Numai că nu se știe încă dacă blîndul bătrîn o să înțeleagă vorbele picilor, pentru că sînt așa de mici, încît „jumătate de grupa nu vorbește, iar cealaltă abia începe”. Nu are decît să le aducă ce au desenat în scrisori, iar ea să-și merite cadoul, să vină și la anul cînd ei cu toții o să vorbească.

Croitorul, un educator

Alexandrina aleargă zilnic precum o furnică. La șapte dimineața pleacă la grădiniță, apoi de la amiază la cursuri, la master, iar seara și-o petrece alături de „bunicuța” ei de suflet din **Iasi**. Căci de după absolvirea liceului, fata stă în gazdă la o bătrînă de care s-a atașat „enorm”. Iar cum anii mulți se resimt greoi asupra ei, „teacher” o îngrijește și pe ea, la fel cum își veghează copiii. De două ori pe săptămînă, însă, studenta își caută masca potrivită alături de colegii din trupa de teatru „Cireșarii” și își lasă inima să se bucure sub rolurile pe care le joacă. Sîmbetele și duminicile le dedică, de asemenea, relaxării, înotînd fără să se uite la ceas, în piscina de la hotelul **Unirea**, pentru că „nu vreau să fiu prinsă doar între obligații. Obligația de a merge la școală și de a merge la serviciu. Cît de cît mă ocup și de mine, deoarece, ti-am zis deja că trebuie să fii echilibrat și mulțumit sufletește cînd te duci la copii, ca să nu simți ei frustrările tale de zi cu zi”, îmi repetă **Alexandrina**, clar, ca pe o lege pe care o citează din decalog. Dragostea pentru copii și dedicarea pedagogică i se trage de la bunica, dar exemplul pe care îl urmează este sistemul de educație preșcolară pe care l-a văzut în **Danemarca**. Acolo educatorii învață copiii nu din cărți, ci prin experiența practică, ieșind cu ei de fiecare dată în natură și arătîndu-le „pe viu frunza din copac sau viermișorul din pămînt”.

Așa că *teacher* iese cu micuții în livadă, merge în pădure, sau la *pet-shop*. Astă vară i-a dus chiar și la pompieri și pe aeroport ca să „nu facă învătare de pe planșă. Ce-i asta? Copilul trebuie să vadă, să simtă și să

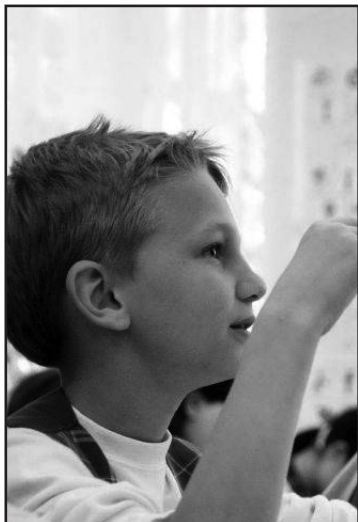
descopere”. La fel cum le-a spus și doamna din **Scotia** care a înființat centrul din **Dancu**. De la început a organizat grădinița pe principiul că micuțul învață jucîndu-te cu el, nu așezîndu-l în bancă și turuind informații. Spunea ea că „aici în România în învățămîntul preșcolar se bagă informații cu pîlnia în capul copiilor. Informații, informații, informații. Nu știu cîte culori știe, să numere nu știu pînă la cît. Nu are nici doi ani și vrei să-l faci doctor docent. Dar creativitatea și dezvoltarea sinelui unde rămîne?”

Alexandrina a venit în **România** chiar dacă părinții nu prea voiau pentru că o aveau numai pe ea. Copila de atunci, însă, le-a spus că trebuie să plece pentru că „România este țara mea și acolo vreau să ajung”, deoarece de mică a fost crescută în spiritul că este romîncă, și că ruptura **Basarabiei** de țara mamă a fost un eveniment istoric trist, iar datoria basarabenilor rămîne să lupte pentru unirea cu țara, sau măcar să aibă „dezideratul și conștiința asta națională”. Însă primirea la sînul patriei „nu a fost dulce așa cum mă așteptam”, iar colegii de multe ori îi strigau că e rusoaică. Atunci o învăluia mîhnirea pentru că se simtea singură, departe de cei dragi, care abia după ce fiica a absolvit liceul și facultatea au putut să intre în țară. „Eu nu mai văd România ca pe ceva străin. E țara mea, plus că e parte din copilăria mea. Însă și acum îmi amintesc cînd o colega a zis «ei, nu spuneți că basarabenii sînt ruși în fața Alexandrinei că acuși începe cu toată etnogeneza Basarabiei și a României», iar eu îi explicam «măi, cum poți să spui așa, cînd Basarabia a suferit atît?»”

Iulia CIUHU

Surprize pentru Alexandrina

Doamna, vreau eu să răspund!

Patru lucruri îți rămîn lipite de suflet cînd vorbești cu **Ana Maria**. Privirea și zîmbetul, amîndouă mărunt și copilăroase, care nu-i străpung mărturisirile cu vreun curaj nerostit. Care se leagă de părul întunecat și de mîinile sfoase și-o fac un pui de om cu glas sușotit. Pînă cînd te trăsesc celelalte două.

Cînd vorbește de catedră, de copii, de franceză, de emoții, **Ana** se aprinde, se schimbă, îndrăznește. Privirea și zîmbetul îi sînt altele, amîndouă mai mari, mai pline de drag și de-o speranță. „Cînd am predat prima oară, la clasa a V-a, m-am dus din pauză și imediat s-au entuziasmat, eram un lucru nou pentru ei, mi i-am cîștigat”, își aminteste ea de întîia oră din timpul facultății care nu s-a mai

Lecția diacriticii scurte

- Ana a crescut în Săbăoani și acolo a pornit să-și învețe verișorii franceză

numit curs. Mulți i-au spus, cînd s-a înscris la **Litere**, că fără îndoială va ajunge profesor. Și, cu toate că-i place să-și cunoască și celelalte opțiuni, acum, în anul al III-lea, n-a vrut să-și refuze posibilitatea de-a ajunge un mentor, ca aceia care au plămădit din ea omul de-acum, profesorii de-acasă, din **Roman**. A crescut în **Săbăoani**, de unde-și aminteste cum pornește a-și învăța verișorii franceză, școlărește, cu degetul pe manual. Acum se gîndește că, după licență, ar pleca în **Franta**, să audă pretutindeni limba care-i e atît de dragă.

Cu frica-n sîn

Nu știa că anul acesta avea să pregătească planuri de lecții pentru elevi din **Iasi**, pentru o jumătate de an parcă prea scurtă. „Modulul ține prea puțin, zic eu, aș vrea să mai fie vreun an măcar, să mă formez într-adevăr. După semestrul ăsta rămîn cu o poftă, cu multe nefăcute”. În seara asta vine de la o oră cu o clasă a VIII-a, de la **Liceul „Mihai Eminescu”**, poate ceva mai obosită decît de obicei. „Cei mai mari cred că trebuie înfrînați mai tare, le mai amintesc de-o notă mică, de-un minus”, îmi

spune **Ana Maria** în vreme ce capătă glas. „La prima oră am plecat de-acasă cu frică, nu știam dacă o să am voce! Și după ce profesoara mi-a spus «nu mă așteptam să te aud atît de bine». Îmi era teamă să nu-mi zică din start că n-am talent de profesor”. Se gîndea mai ales la faptul că venea după un profesor, după un stil și că „e greu să fii umbra lui”.

Glasul **Anei** s-a răzvrătit abia cînd și-a căutat talentul de care crede că e nevoie ca să „fii” la catedră, nu doar să rezisti în spatele ei ca după o cazemată. „Și răbdare multă. Și curaj. Și atitudine, să nu te simți că ești acolo doar ca să bifezi un modul într-o programă, că te-au și taxat” și colțul buzelor îndrăznesc să-i urce mai sus. **Ana** e o idealistă, crede în sămînța care se poate sădi, în orice limbă, în copii. „Trebuie să te atașezi de ei întîi, chiar dacă ți-e frică de întrebările lor. Nu mi-a plăcut, sincer, postura de-a nu ști ceva cînd m-au întrebat cei de-a VII-a un detaliu de vocabular. Bine că mai erau doar zece minute pînă la sfîrșit!”, spune ea aproape orgolios. Însă i se fac din nou mărunt și privirea și surîsul îndreptate spre copilul care se foiește a joacă în dreptul nostru. „Uite-!”, zîmbește ea cu gîndul că l-ar putea învăța pe pitic ce este și unde se-așază o croșetă.

Anca TOMA

Laureații editurii Polirom s-

● interviuri cu scriitorii Filip Florian și Cătălin Dorian Florescu, cei mai bine vânduți autori ai editurii Polirom

Sînt oameni ce au vizitat România cu romanele mele în buzunar

● interviu cu scriitorul Cătălin Dorian Florescu

Pe Cătălin Dorian Florescu, românii și deopotrivă elvețienii l-ar putea numi ușor „unul dintr-ai noștri”. Mai ales atunci cînd răsfoiește paginile celui mai recent roman al său, la lansare, iar mai apoi, începe să citească. În glas îi vibrează tonalități germanice, dar le acoperă repede cu cîte-o serie de acorduri românești, pe care nu le-a uitat în cei 30 de ani petrecuți în afara granițelor, în Elveția. Deși acolo e cetățean cu drepturi depline, îi va rămîne mereu proaspătă în minte imaginea Timișoarei, de cînd avea 15 ani. Iar „Vremea minunilor”, „Drumul scurt spre casă”, „Maseurul orb”, „Zaira” sau „Jacob învață să iubească” poartă sub coperte apăsarea unor timpuri „ce ar trebui predate în școală”, despre neamuri și regimuri pe care nu mulți au avut răbdarea să le zgîndărească.

OPINIA VECHE: Cum v-a influențat studiul psihologiei modul de a visa?

CĂTĂLIN DORIAN FLORESCU: Este o mare capcană cînd începi să visezi pe calapodul psihologic. Visele au realitatea lor și adevărul lor. Desigur, dacă ar fi să ne întoarcem la psihanaliză am putea spune că le putem ghici, dar nu ne-am referi la visele „visate” noaptea, ci la capacitatea de a avea o fantezie abundentă, care duce spre scriitură. Am încercat să păstrez foarte clară delimitarea dintre psihologie și scris, să nu folosesc teorii psihologice. În cazul în care-aș face-o, s-ar vedea cusătura și ar deveni un text artificial, iar un roman nu ar fi decît ilustrarea unei teorii. Încerc să las lucrul acesta deoparte, să scriu cu aceea înțelepciune umană pe care-ar trebui să o avem toți pentru viață, pentru modul în care relaționăm. Ceea ce englezul numește *common sense* (n.r. bun-simț). Acesta ar fi modul în care relaționez și în lecturile mele publice, unde nu mă ascund după o carte, ci încerc să interacționez cu publicul, deși în mare parte e un monolog. Dar unul care creează un mediu atît de plin, de dens, în imagini și gânduri.

O.V.: Deci n-ați scălda literatura în apele psihologiei.

C.D.F.: Nu, doar în cele pe care le cunoaștem din *Alice în Wonderland* (n.r. *Alice în Țara Minunilor*). Este locul care se deschide și de unde îmi și trag eroii de urechi și-i scot afară, prin puțul de apă fermecată. Ceea ce nu înseamnă neapărat că personajele trebuie să aibă contururi inteligibile, să te faci să pricepi că așa poate funcționa viața, și altfel nu. Găsesc, însă, că are mai mult de-a face c-un instinct bun pentru ce e real, pentru ce e logic în viață și nu pentru modul în care-ti structurezi ideile pe teoriile psihologice învățate la școală.

O.V.: Timp de șase ani ați lucrat ca psihoterapeut cu toxicodependenți. A avut întâlnirea cu aceștia vreun soi de ecou în ceea ce-ați scris pînă acum?

C.D.F.: Am încercat să îi ajut, însă deseori ei nu vor asta. Iar momentul în care spun „am nevoie de ajutor”, deja terapia e ajunsă spre final. Există în al doilea roman, „Drumul scurt spre casă”, personaje tinere care se droghează. De asemenea, sînt mulți bețivi în cărțile mele, spre exemplu personajele secundare din „Zaira”. Aici e

Zizi, cea care merge împreună cu bețivanii satului și bea și ea tot timpul. E o coloratură, pentru că-mi sînt dragi. Sau poate pentru că reușesc să-și suporte ființa prin această ultimă poartă, acest ultim zid care le-a mai rămas, de care se pot sprijini ca să uite.

Dacă aș fi renunțat la română, aș fi devenit un semi-mut

O.V.: În cărțile dumnevoastră vorbiți despre un amestec de suferință la care se adaugă mizeria și barbaritatea, iar personajele sînt dintre cele căzute, dar într-o căutare continuă a eului propriu. De ce există nevoia binelui salvator și a răscumpărării condiției umane prin iubire?

C.D.F.: Pentru că omul are nevoie de optimism, de un mesaj pozitiv pentru a nu dispera. Îmi place să cred că și-n *Coreea de Nord*, un stat închis sub un sistem comunist poate mai pervers decît toate cele pe care le-am întîlnit pînă acum, oamenii cred în bine și speră la acest bine, pentru că el va duce la forța revoluționară. Dacă-i ieși omului această calitate el devine depresiv, va învăța lipsa de speranță și că tot ceea ce face nu are nici un rezultat. Omul are nevoie de această vedere pozitivă pentru a trece prin viață, are nevoie de o iluzie, care uneori se concretizează. Așa e făcut spiritul uman, să gîndească binar. Cu personaje fericite, cărora nu li se întîmplă nimic rău și se simt bine în pielea lor, nu poți să scrii romane. Trebuie să existe un moment inițiator în viața unui personaj, cînd i se întîmplă ceva și e nevoie să treacă printr-o probă, așa se deapănă firul unei povești.

De exemplu, în „Nazistul și frizerul”, autorul, *Edgar Hilsenrath*, vorbește despre un ucigaș în masă, *Max Schulz*, care omoară evrei cum alții omoară muștele și care ajunge în *Germania* și se dă drept evreu. Se lasă tatuat, cum erau cei de la *Auschwitz*, știe ebraica, pentru că prietenul său, pe care l-a împușcat în spatele lagărului, fusese evreu. Aici îți dai seama că, de fapt, empatizezi cu acest *Max Schulz*, care se transformă în *Itzik Finkelstein*, un evreu în toată regula. Nu e un personaj cla-

sic, iar să mergi 400 de pagini cu acest criminal e o mare artă. E un protagonist care-i căzut tot timpul și nu urcă spre bine.

O.V.: Ați menționat că în liceu ciuleați mai tare urechile cînd intra în clasă profesorul de limba engleză, fiind și cel care v-a bătut pe umăr cînd i-ați arătat primele poezii, în timp ce profesorul de germană nu era un bun pedagog. Cum ați ajuns totuși să vă dedați limbii acesteia din urmă?

C.D.F.: Engleza era o limbă străină, plecasem cu ea învățată din *România*, eram oarecum învățat să învăț. Legătura cu germana s-a creat repede, în mai puțin de trei ani, pe cînd engleza a rămas o limbă străină, învățată în școală. A fost pentru mine cumva și o limbă necesară ca să-mi construiesc un nou „acasă”. Ca să mă simt cu adevărat acasă ar fi trebuit la 15 ani să învăț alemana, un dialect al limbii germane, o stîlcitură din *Evul Mediu*, fiindcă asta vorbesc elvețienii pe stradă. Nu prea iubesc simpla limbă germană. Iar dacă aș fi renunțat la română în favoarea germanei aș fi devenit un semi-mut. Cred că am aceea dorință de a supraviețui pe care am dat-o și personajelor mele, doar că germana e limba care m-a format și în care trăiesc. N-aș putea scrie însă în română cît timp trăiesc în *Vest*, nu ar fi actual, nu ar reprezenta cotidianul meu, chiar dacă conținutul este românesc. Nu e o alegere, ci mai degrabă o necesitate.

O.V.: Limba în care scrieți încă vă lasă sentimentul că ar fi străină?

C.D.F.: Da, îmi lasă sentimentul acesta în continuare. Limba mea maternă rămîne română. În germană, sînt mult mai conștient cînd vorbesc, o construiesc mult mai lucid. Sună a paradox, pentru că pot crea în germană la un nivel atît de înalt și în același timp sînt precaut cu ea. Cu româna e altfel, pot să mă destind, nu e nevoie să mă privesc tot timpul dinafară cînd țin un discurs, se apropie mult mai ușor cuvintele. Pe de altă parte, nu aș putea scrie în română. Sînt două lucruri diferite, literatura și modul de a vorbi.

Scriitorul nu propune doar o carte, se propune pe el însuși

O.V.: Ce ați publicat pînă acum, în Vest, a lăsat vreo amprentă care să seme-ne a cultură românească?

C.D.F.: A lăsat. A apropiat cultura românească de mulți cititori, într-un cu totul alt mod decît al *Hertei Müller*, într-unul mult mai variat. Dincolo de clișeu, sînt lumi vii, cu binele, răul și umorul lor. Cititorii au aflat de o *Românie* care e altfel, dincolo de locurile care sînt uneori aceleași, dar nu la un nivel atît de redus și reducționist ca cel al doamnei *Herta Müller*. Sînt unii care au plecat pe urmele cărților mele, care îmi spun că au fost în *România* și au vizitat-o cu romanele în buzunar. Chiar atunci cînd *România* e dramatică, nu mă uit la ea prin „ochelari roz”, nu fac nimic mai frumos decît este. Doar că modul în care povestesc, în care doresc eu să cred, este unul mai tandru.

„Sînt mult mai conștient cînd vorbesc germana, o construiesc mai lucid”

O.V.: Deci sînteți precum o lentilă între cititor și realitate.

C.D.F.: Scriitorul este mereu o lentilă, e o punte, un traducător. E un vizionar, doar că aceea viziune pe care el o propune este una subiectivă și aici apare un pericol. Unii oameni pot să te bată pe umăr, să spună „așa este”, iar alții să te urască dacă le oferi o imagine contrară. Cititorul nu are voie să uite că scriitorul nu îi propune doar o carte, se propune pe el însuși.

O.V.: Spuneți la un moment dat că „pescuiți povești tot din ape românești”. E din cauză că-n apele de pe teritoriul Germaniei sau al Elveției nu ați reușit să prindeți nimic în năvod?

C.D.F.: Nu mi s-au povestit întîmplări așa „zemoase” ca „Maseurul Orb”, „Zaira” sau „Jacob”, și poate că nici n-am cerut, n-am stat să ascult, fiindcă știu că dacă mi le doresc vin în *România*. Poate va seca acest izvor și va trebui să-mi dau seama spre ce altceva să merg. Doar că într-un spațiu urban, cum se regăsește în *Elveția* sau *Germania*, în care funcționează totul la fix, cu un mecanism echilibrat și bine structurat, nu mai au loc poezia, dezordinea, cele care pot să dezvăluie anumite povești. Iar în preajma cabanelor din *Alpi* nu e lumea mea, e cea a lui *Wilhelm Tell*, eroul schillerian. Probabil mi-aș da seama, dacă m-aș pune să scriu un roman pur elvețian, cît de mult, după treizeci de ani, nu-i înțeleg pe aceștia.

Relativismul nu are voie să funcționeze mereu

O.V.: Cel de-al cincilea roman pe care l-ați publicat, „Jacob se hotărăște să iubească”, a intrat de curînd și în liceele elvețiene, regăsindu-se în programa de bacalaureat. Este mai bine primită acolo, în afara granițelor, aceea fărîmă de cultură românească decît ar fi fost în România?

C.D.F.: Nu cred că se poate spune acest lucru. Românii sînt primii care pot valida cartea. La fiecare lansare au venit cititorii să stea de vorbă cu mine, din toate orașele importante. Doar că în țară nu am un public atît de numeros, cifrele rămîn mici, iar asta e o realitate. Omul trebuie să vadă dacă înțîi cumpără cartofi, lapte, piine și abia

apoi o carte nouă. Punctul comun dintre români și elvețieni e că pot spune „oh, nu știam asta!”, cînd vine vorba de lorenii sau de șvabii care trăiesc în *Banat*. Iar „Jacob” devine punctul cheie al autenticității, iar asta-l transformă într-un roman universal. În *Oradea* se citește în unele licee și la o universitate, la fel cum s-a citit și „Vremea minunilor”. Încetîșor, și „Jacob” își găsește drumul lui.

O.V.: Cine se încadrează mai bine în simburile de adevăr prin dimensiunile existentei, Jacob cu „c” sau cel cu „k”?

C.D.F.: Jakob, tatăl, vine ca și diavolul, pe timp de furtună în satul *Tomnatic*. Vrea să-și ia o femeie, de care auzise că-i bogată. N-are scrupule, dar are adevărul lui, că poate prin forță și viclenie să ia totul, chiar dacă-i nefericește pe mulți. E gata să înșfăce de guler pe toată lumea pentru a supraviețui. E greu, în afara timpurilor, să decizi, să arăți cu degetul spre acei oameni, cînd n-ai trăit acele vremuri. Dar, relativismul nu are voie să funcționeze mereu, de aceea încerc să-mi văd protagoniștii în temporalitățile lor.

O.V.: Nu creionați decît nuanțele de gri, deși există o luptă continuă între „Bine” și „Rău”.

C.D.F.: Restul ar fi ideologie. Nuanțele de gri sînt așa cum este viața în sine. *Jacob*, fiul, are mesajul cel mai pozitiv. E o adiere de vînt în acest roman care e ca o furtună. O adiere caldută și frumoasă, pe cînd toți ceilalți bărbați din familia lui sînt ca un mare uragan, care aduce nenorociri. Desigur, cel mai simpatic ne este el, fiindcă ne putem pune mai ușor în pielea sa. Noi toți sîntem victimele a ceva, a cuiva, oarecum, sîntem șubrezi, sensibili și trebuie să avem grijă cum trecem prin viață. Iar cînd *Jacob* și tatăl său rămîn ultimii din familia lor, fiul devine întemeietorul de „civilizație”. Devine tatăl propriului său tată.

O.V.: Personajul principal, Jacob, este asemenea dumnevoastră, „un călător între lumi”?

C.D.F.: Nu. *Jacob* rămîne fiul timpului lui. El vrea să construiască o casă, să-și recapete dreptul, de aceea se întoarce la tată și pămînt. Nu e un revoluționar, nu vede mai mult de atît. Nu este ca mine, un mare călător.

Mădălina MORARU

au lansat la Iași

rom la Tîrgul Internațional GAUDEAMUS

Literatura e-un act de iluzionism, nu văd de ce l-am demitiza

● interviu cu scriitorul Filip Florian

Încearcă să nu-și controleze prea mult mîna în scriitură, dar nici n-o lasă în voia sorții, ca să nu uite de lucrurile în care crede, care-i tihnesc. În cărțile lui Filip Florian se citește o bucurie temperată, care-i ia cu-adevărat foc abia în priviri, cînd își amintește de ultimul cuvînt scris în cea mai recentă carte. După zece ani de jurnalism, din 1990 pînă-n 1999, mai înfii la „Cuvîntul”, apoi la „Europa Liberă” și „Deutsche Welle”, și-a permis singur să renunțe. Nu din nostalgia vreunui cenaclu literar apus, ci ca să nu i se „năclăiască mintea”. A luat, de-atunci, Premiul pentru Debut al „României literare” cu „Degete mici” în 2005, iar „Zilele regelui” i-au fost citite din 2008 în nouă țări ale lumii, deși Germania l-a iubit probabil cel mai mult. Pînă cînd va putea să treacă la noua poveste care-i mustește în minte, Filip Florian așteaptă să-i zboare din gînduri „Toate bufnițele”.

OPINIA VECHĂ : Spuneți acum cîtiva ani că avantajul de-a fi preocupat „doar de ce crezi tu despre cartea pe care o scrii e faptul că ești imun la o catastrofă, la criticile cele mai dure”. Ați ajuns în punctul acela de imunitate?

FILIP FLORIAN: E un soi de imunitate bună, dar niciodată totală. Le simt pe toate, însă nu fac din ele o mare suferință, deși sînt chestiuni care mă dor. E desul de răspîndită în critica literară românească un soi de manie de-a găsi o rațiune ascunsă a alegerilor făcute de un scriitor. În multe recenzii găsești oameni care pretind că știu mai bine decît tine ce e în propriul tău cap și asta e valabil și în literatură și în viață, în general. Bolnăvicioasă mi se pare și încercarea asta de „demitizare” a literaturii, care este o vrajă, un act de iluzionism prin care cititorul devine convins că

lumea pe care i-o oferi în scris e vie. De ce e nevoie să deconstruim vraja și să explicăm „iată ce-a vrut autorul să facă!”? În nici una din cronicile din **Germania**, de exemplu, nu s-a întîmplat asta, ei luau cartea ca atare și-o tratau cu bucuria de-a vorbi despre ea. Judecățile de valoare mă ating în măsura în care mă atinge absurdul lor. Iar cînd vine vorba de premii, sînt convins că o treime din membrii juriilor nu citesc cărțile, însă îi disprețuiesc, de exemplu, pe bloggerii literari, care o fac. Prefer de o sută de ori un om simplu care a citit cartea unui critic care simte că nu are nevoie de asta ca să știe ce e bine și ce nu.

O.V.: Povesteți într-un interviu că sînteți nespus de fericit cînd terminați o carte. Mai fericit decît în timpul scrierii?

F.F.: E ceva inimaginabil! Nefiind femeie să știu cum e cînd naști un copil, nu pot garanta că e așa ceva, dar spre asta cred că tinde fericirea de la finalul unei cărți. Te consumă atît de tare, sperî să se termine, îți întinde timpul și la un moment dat crezi că n-o să se mai încheie vreodată. Și-apoi vine ca o explozie, mai prețioasă decît orice. Viața cărții atunci se încheie.

O.V.: Unele cronici spun despre volumele dumneavoastră că anunță cîte ceva. „Băiuteii”, prin inocență, spre exemplu, ar fi intuit o evoluție, un urcus literar alert. Cînd scrieți prevestiți ceva, involuntar?

F.F.: Eu nu cred, nu văd semne în desubtul lor, dar cine știe ce coacere există acolo? Mă gîndesc că la un moment dat ajungi în punctul acela de pîrgă, în care te-mplinești, după care, involuntar, începi să te stafidești, să te usuci și să intri într-o conștiință colectivă.

Copilul poate să fie și-n lagăr, el se joacă

O.V.: În „Băiuteii”, poveștile comunismului, pe care istoria le accentuează cu dramă, cu tristete, devin jocuri, culori, mici bucurii. Așa erau și-atunci sau așa le-ați văzut cînd ați scris?

F.F.: Așa au fost! Acolo e ceva ce știu cu mîna pe inimă că am simțit, pe cînd, de exemplu, în ultima carte, fiind totul închipuit, fără nici un temei autobiografic, am simțit nevoia să construiesc lumea aceea de la zero. La căderea comunismului aveam 21 de ani, dar grosul perioadei sub regim l-am văzut-o cu ochi de copil. Și copilul poate să fie și-n lagăr, el se joacă, își găsește două bete și-o bucatică de cîrpă și se joacă, nu trăiește tragicul celor mari. Știam și părțile rele foarte bine, că fratele bunicului fusese deținut politic, că după ce sora ei a fugit în **Germania**, mama n-a avut voie niciodată să iasă din țară. Știam de aberația aceea prin care, chiar și după divorțul părinților mei, tatăl meu voia să plece și i s-a spus că nu-i dau voie fiindcă ei bănuiau că s-a despărțit ca să scape de dosarul mamei. Nu eram străin de cozi,

de sărăcie, de frig, dar eram copil și acel băiețel nu putea să povestească despre astea, el s-a jucat și cînd n-avea căldură-n calorifer, își construia o cazemată la luminare, se gîndea la ce fată ar vrea să sărute a doua zi la școală, deși voia și el să scape de rău.

O.V.: V-a înțeles bine presa cînd a spus că „vă cutremurați la amintirile revoluției”?

F.F.: Eu încă mă cutremur! N-am crezut niciodată că o să ieșim din regim, în primul rînd. Credeam în stingerea lui biologică, că va muri **Ceașescu**, nu sistemul. M-a sufocat revoluția, deși n-am fost vreun militant în mijlocul ei, dar am văzut ziua aceea de dinainte de fuga lui **Ceașescu**, cînd încă nu se clintea nimic, nici nu puteai visa la vreo prăbușire. Și cu toate astea vedeai sute de oameni scandînd, în rîsul riscului, în gura mare!

O.V.: Povesteți la un moment dat foarte plastic despre cum libertatea, în Piața Universității, în '89, avea acel gust nemaipomenit, ca o dulceață. Acum ce gust are?

F.F.: Aș putea să încerc să identific un iz de zăcuscă stătută. E ceva profund care s-a acrit, s-a amărît, a mucegăit fiindcă a fost prea mult. Eu așa resimt acum lucrurile, ca dintr-o groapă, o mocirlă. S-a semănat, la noi, vînt și acum nu-i rost să culegem altceva decît furtună.

O.V.: Tatăl dumneavoastră v-a povestit întîmplările din profunzimile comunismului sau a fost, ca personajul din „Toate bufnițele”, mut în ceea ce privește felia aceea de timp?

F.F.: Tata vine dintr-o familie foarte săracă, părinții lui au divorțat cînd el avea vreo patru ani și bunicul era foarte autoritar, s-a purtat aproape despot cu el toată copilăria. A fost un copil pe drumuri, l-a urmat pe bunicul prin toate șantierele în anii '50. El ajunsese să creadă în sistem, pentru el faptul că a reușit să facă o facultate, să construiască tot felul de fabrici, să contribuie la clădirea lucrurilor așa cum erau atunci a însemnat enorm. Și-atunci premisa lui era de-a crede în lumea aceea ca fiind una mai bună decît cea din care venea. În schimb, familia mamei era cu totul altfel. Ei erau trei frați la care te uitai cu gura căscată cînd vorbeau, ca la cea mai bună piesă de teatru, erau scilpitori, cu o inteligență și-o poftă de-a ști și de-a rîde fenomenală. Cunoșteau, unii dintre ei, latină, greacă veche, germană, franceză, îți puteau reda fragmente de **Ovidiu**, **Cicero**, lucruri care mie mi se par încă de necrezut. De la ei am înțeles eu ce-a fost de fapt comunismul și cum puteai rămîne om, unul din ei fiind chiar deținut politic.

O.V.: Ați fost și dumneavoastră fratele mai mare. A însemnat asta ceva pentru omul sau scriitorul de mai tîrziu?

F.F.: Da, foarte mult. Părinții noștri au divorțat în 1982, cînd **Matei** avea trei ani, iar **Mircea** s-a născut în '84, el avînd alt tată. Eu am fost și fratele mai mare și ceva dintr-un tată. Plus că mi se părea foarte nedrept pentru că eu știam ce înseamnă

„Se adunase în mine drama că, pentru a trăi, am lucrat ca ziarist politic”

o copilărie în care ambii părinți te iubesc, te plimbă, te duc în tot felul de locuri. Or ei, deodată, nu mai aveau toate astea garantate. Și-atunci ani de zile i-am luat cu mine peste tot. Fără să vrei nu mai ești copil într-o situație din asta, nu contează că tu ai 12-13 ani, un copil trebuie hrănit, îmbrăcat, iubit.

În 1999 simțeam că sînt prins într-un ciclu al nimicului

O.V.: Ați spune ca ați „răzbit” după '89, că v-ați salvat cu greu după perioada aceea a istoriei României?

F.F.: Aș spune că „a răzbi” e un cuvînt foarte frumos, pot să spun că-l iubesc. Însă nu mă gîndesc așa la mine. Marea mea bucurie, dacă e să o numim o formă de-a răzbi, a fost și este încă faptul că am reușit să termin prima carte, fiindcă la un moment dat am crezut că n-o să izbutesc. Și cînd am trecut de acel final am simțit că mai mult de-atît nu vreau pe lumea asta. Se adunase în mine această mică dramă, aceea că, pentru a trăi din ceva, am lucrat ca ziarist politic. Nu-mi plăcea ce făceam, dar știam că aș fi murit de foame altfel. Și cînd am rupt totul cu gazetăria, am riscat. Se punea problema dacă într-adevăr pot și un an întreg n-am făcut nimic, aveam mintea prea contaminată de limba aceea schimonosită.

O.V.: Spuneți foarte apăsător că v-ați rupt total total de gazetărie. Se întîmplase ceva atunci, în 1999?

F.F.: Nu, nu se-ntîmplase nimic, doar că probabil atunci s-a umplut paharul, n-a mai functionat sentimentul ăsta de conservare, întrebarea „din ce-o să trăiesc?”. Aveam o soție, urma să am și un copil, n-avea nici un sens decizia aceea atunci. Ar fi fost momentul ca pînă și ea să-mi spună să continui, să-mi bag mințile în cap. Dar ea m-a susținut pentru o dambla a mea, pentru că nu concepeam oricum să cîștig bani din cărțile mele. În '99 simțeam că sînt prins într-un ciclu al nimicului, al „hai să facem ca să trăim”.

O.V.: Al compromisului?

F.F.: Nu cred, fiindcă la început mi-a plăcut mult, scriam reportaje care băteau foarte tare înspre proză. Atunci scăpasem de un comunism și ne încălțaserăm cu un altul, așa că tuturor ni se părea că literatura e un fel de „țara arde, baba se piaptănă”, că

nu era un moment pentru ea. După care au apărut dezamăgirile, adevărurile jurnalismului așa cum nu le înțelesesem. Am început să văd fața politicii altfel, am ajuns să mă simt ca un mercenar în raport cu meseria de jurnalist. Nu că ar fi fost o ciumă, dar ajunsese prea mult pentru mine cînd lucram doar pentru salariu. Ori eu cred că dacă nu ești genul de om care să se scufunde în nu știu ce dramă pentru că n-ai băut cafeaua ta preferată, cea mai scumpă dintre toate, atunci poți risca. Eu asta am făcut.

O.V.: După ce v-ați lăsat de gazetărie și v-ați curățat de „zgura” aceea adunată în cei zece ani de jurnalism, ați spus că mintea a început să vă funcționeze din nou în sensul literar în care funcționa cînd erăți copil. N-ați avut nevoia să cultivați simțul acela din tinerețe sau nu l-ați sesizat atunci?

F.F.: Eu n-am venit dinspre jurnalism înspre literatură, ci invers. Primele povestiri le-am scris pe la 17-18 ani, mergeam pe la cenacluri, mi se părea cu totul fabulos, mă fascina ideea de a crea o lume vie, fie ea una minusculă, în proză scurtă. Și din postura aceea, jurnalismul mi-a părut foarte apropiat de literatură, însă simplul fapt că amîndouă se fac din cuvînte nu înseamnă că seamănă. Nu se publica atît de ușor, existau foarte puține reviste literare unde scriau doar numele deja acceptate de regim, în nici un caz niște tineri neștiuți de nimeni. Trebuia să fi avut un debut colectiv și-abia apoi puteai să propui o carte. E o mare diferență față de cum stau lucrurile azi, cînd, cred eu, avantajul cel mai mare e faptul că există voci atît de diferite în literatură, voci tihnite care-și văd de ele, care nu urmează niște principii care nu li se potrivesc.

O.V.: Dedicăția de pe „Zilele regelui” spune „Lui Luca, băiatul meu, care știe ce e bucuria”. Dar dumneavoastră n-o știți?

F.F.: După vreo patru ani, încă mai cred în cuvintele acelea. La copilul ăsta e ceva extraordinar și constant, pe cînd eu pot să mai cad în niște stări cenușii. Nu în hăuri, nu în depresii, dar totuși tristete, fiindcă lumea duce prea multe în spate ca să te faci că nu le vezi. Eu nu reușesc să smulg, așa cum face el, bucuriile din tot ce-nseamnă viață.

Anca TOMA

De o lună orașul a prins și mai multă culoare. Lîngă copiii care vînd ghiociei și oamenii care împart Biblii, la universitate s-au lipit deodată afișe cu chipuri întinerite. Iar în Piața Unirii, posterul unui candidat i-a luat fața lui Fuego. Tot de atunci, viitorii parlamentari au făcut febră de la cît au bătătorit străzile ieșene. Apoi au bătut la uși care nu se dădeau deschise, pentru a motiva lumea să iasă la vot. Alături de ei au mers și reporterii „Opinie vechi”, care au simțit pe pielea lor suflul candidaților în ceafa alegătorilor înainte ca aceștia să-și verse năduful în urnă.

„Plecăm în cinci minute, așteptăm să vină și domnul ministru”, se agită grupul de tineri care-și îmbracă peleele subțiri roz-albastre și flutură pliante, cărțile electorale sau liste de posibili alegători. „Eu iau pînă la «», iar de acolo îți rămîn ție”, își anunță colegul o studentă care se grăbește să ajungă la timp la întîlnirea pentru un proiect de la facultate.

Cu căciuli, fulare și mănuși pentru a evita frigul, și pe deasupra cu fi-

Cronica unei campanii cu

- candidații au împărțit în toate cartierele zîmbete și strîngeri de mînă, iar susținătorii din echipa de campanie au distribuit pixuri, fluturași și brichete

În Senat, cu zîmbetul lui Moș Nicolae

- o vînzătoare îl îndeamnă pe Teodor Baconschi să îi lase mai multe pliante, să le dea și cunoscuților

șul colorat de pe care se distinge sloganul electoral, tinerii sînt îndemnați: „zîmbiți ca de Moș Nicolae”. Iar împreună cu fostul ministru de Externe, **Teodor Baconschi**, candidat din partea **Alianței România Dreaptă (ARD)**, pornesc „ca în fiecare zi, pînă acum” din **Copou** spre **Fundatie**. Îi întîmpină pe toți cei care au un moment să asculte, cu o strîngere de mînă, și îi întreabă dacă vor veni duminică la vot.

„Plin de roșii”

Cum unii dintre studenții opriți sînt sceptici, iar cei mai mulți nu sînt din **Iasi**, încearcă cît mai repede să iasă din strînsoarea mîinii și îi urează candidatului „mult succes”. Mai receptivi la „nu ați vrea să schimbăm ceva din garnitura Iașului?” sînt cei trecuți de ceva vreme de anii studenției care, în dreptul șantierului din apropierea străduței **Lăpușneanu**, își strigă ofurile și „ideile”, iscînd adevărate

mici dezbateri.

„Cu cine sînteți voi?”, îl chestionează pe **Valerică**, cel care fotografiază, un bărbat cu o căciulă de oaie pe care și-o scoate repede cînd îl salută pe **Teodor Baconschi**. Se aprinde și răcnește pentru a acoperi picamerele, „ar trebui să fie ca la Mărășești. Murim toți și dintre cei care rămînem, mergem înainte, cum o fi”. Și apoi își așază mîndru cușma pe cap și se îndepărtează gesticulînd cu o mînă în aer.

Pe **Independenței**, din grupul care oferă trecătorilor fiteici electorale jumătate se oprește în fața flăcării din dreptul **Universității de Medicină „Grigore T. Popa”**. Spre **Tîrgu Cucu**, din geamul tonetei din stația de autobuz, o vînzătoare îl îndeamnă pe **Teodor Baconschi** să îi lase mai multe pliante, să le dea și cunoscuților, fiindcă ea locuiește în „**Tudor**” și nu l-ar putea vota, „nu intru în Colegiul 4”. „Prea a fost plin de «roșii» pe aici, zilele astea. Ne-au împînzit, nu de alta, da' ce să faci dom'le cu atîtea brichete?”, iar mulțumită că a avut ocazia să-și spună punctul de vedere, femeia închide la loc dreptunghiul de termopan al chioșcului.

În ușa cafenelei **Lory**, unde se mai adună vînzătorii micilor buticuri din

un bătrînel cu basca pe cap și ochelarii în mînă pe un amic de-al lui, în timp ce sala se umple repede.

Acolo, candidatul **Iacoban** se adresează pensionarilor în numele cărora susține că le-a înființat clubul. „Astă primăvară, cînd stăteam de vorbă cu domniile pensionari, ei mă întrebau «Domn'le, ați făcut un club al pensionarilor în Copou, ați făcut unul în Alexandru, dar la noi cînd faceți?»”, la care un bătrînel se uită puțin amuzant, știind parcă deja ce urmează și își ține privirea fixă în față. „După multe osteneli, ce-am promis, asta am făcut și uitati clubul”, încheie pe un glas triumfător **Iacoban**, fiind susținut de un val de aplauze, însă printre care se disting greu cîteva voci mai stînte. „Poate terminăm repede să mai prindem și noi din prăjituri.”

Paul ANDRICI

putin cam devreme, la două e deschisă.”

Clubul cu rummy si table

Clădirea de un roz strident, amplasată lîngă o școală, și-a deschis ușile, cu zece minute înainte ca noi să ajungem acolo, pentru pensionarii adunați în fața acesteia. Deși se îngheșuie să prindă un scaun liber, cîteva dintre ei se opresc pentru a-i face o „cărare” lui **Iacoban**, urmat în spatele său de cîteva oameni cu baxuri de apă în brațe, vreo cîteva cutii de table și trei de rummy. „Uite moșule, chiar s-au gîndit la noi, au adus table. Ce zici, mai încolo jucăm un meci?”, întreabă

Electoralul este mulțumit de noua realizare a candidatului USL

Pungile aduse în dubă ostioiesc nevoile pentru o zi

zonă să se încălzească, doi bărbați au deja o discuție aprinsă despre politică. Iar unul dintre ei se și prezintă „Jucu Gheorghe mă numesc”, „ați fost prim ministru, nu?”. La auzul numelui de partid, o femeie de prin preajmă începe să tipe după „tabăra” care împarte fluturași, „păcat de voi măi copii, că sînteți tineri”.

Peste alte cîteva cotituri de alee, în spatele **Halei Centrale**, tinerii iau o pauză de la înmînat ghiduri și încep să lipească pe unde apucă abțibilduri cu logo-ul **ARD**-ului. Cum unul din-

tre ele se nimereste peste fața lui **Fuego** din posterul „Emotie de decembrie”, se pun toți pe rîs și făcut poze. Asta-i și dă curaj unei femei blonde să vină în întîmpinarea lui **Teodor Baconschi**. „Eu vă știu, dar pe mine nu aveți de unde să mă știți”. Iar dintr-o vorbă-n alta, spune fugăr că „am fost profesoară de fizică, acum sînt ieșită la pensie, dar l-am avut ca elev și pe Mihai Răzvan Ungureanu”.

Mădălina MORARU

Rodul de sub bradul electoral

- oamenii au auzit povestea lui Oajdea cu voluntarul care-a luat bătaie de la zece USL-iști

Imaginați-vă o ceapă mare, purpurie, înfolită bine-n pături străvezii care-și îngroașă culoarea pe măsură ce se-nmulțesc. Ceapa asta uriașă încă nu miroase a ars, fiindcă nu s-a pus nimic pe foc, nici măcar n-au tocat-o. Mai puneți în blidul ăsta pentru ciclopi un brad verde, drept și gol, fără podoabe, fără lumini. Nu amestecați. Încă.

„Apăi anii tot cresc la număr, dom' Oajdea, da' bradu' ăsta se face tot mai mititel, o să rămînem cu-n ciot la Crăciunul viitor.” Asta e problema care se discută la sfatul din fața cinematografului **Dacia**, în **Alexandru cel Bun**. În mijlocul grupului, ca-n miezul cepei, deputatul **PP-DD Daniel Oajdea** nici nu dă din mîini, nici nu prevestește un „mai bine”. O bolboroseală greoaie, de piață, îi pluteste deasupra capului și pare mai caldă și mai iute acolo, în sufletul problemei. Pe foile de la suprafața bulbului stă scris, alb pe roșu, **USL**. Poate de asta unii bătrîni, cu toate că au o singură mare problemă, pensia ciopîrtită, nu pricep „pînă la urmă aista de-a cui îi?”. Băieții cu veste de fiș de-un sîngeriu liberal îi flutură drept în ochi deputatului cărțuții despre candidații proprii, cu cîte-un „ia vedeți, poate vă răzgîndiți, cum ați făcut și cu **PDL**-ul”.

Nu mai rupeți cu gura!

Pensionarii s-au înăvuit cu cîte-un ziar violet și-l freacă-n palme ca să verifice, pare-mi-se, dacă se ia tușul. „O dat bani, n-ai treabă. Auzi cică «Fac pentru tine ce am sperat să facă alții pentru mine»”, își ci-

tesc unul altuia, schimonosind lozinca de vreo trei-patru ori, cum ai frămînta o ceapă în palme, fărîmînd-o. „Adică? Eu nu-nțeleg. Ai, Nicu, ia zi tu, că ești mai beat ca mine.” Din toată nădușeala c-o notă de vîrf izbînd a țuică, **Nicu** duhnește cel mai drăcos. Și argumentează cel mai bine că „gradul de infractiunalism e cel mai mare la noi în cartier”. **Oajdea** ascultă, zîmbește ca de-un banc sec, „dă noroc și cu gîstele”, după cum îngroașă treaba un cetățean în palton negru, greoi, apropiindu-se de dînsul. „De ce veniți aici să vorbiți, unde-a muncit domnu' Nichita”, iar bărbatul mai să-și facă și-o cruce în fața statuii cu soclu marmorat a lui **Alexandru cel Bun**. De sus, „ocrotitorul nostru a văzut cît ați furat, nu mai rupeți cu gura că-i proiectul 'neavoastră!' îi țîșnește ura bătrînului **Stamate**, de pe vîrfurile limbii.

Ceapa e curățată de mult de foile **USL**-iste. A încolțit alt arpagic în jurul băieților cu pungi pe care „dacă scrie **PP-DD**, nu-mi trebuie, cum mă duc eu la piață așa? Îmi iau palme ca băietu' cela”, se frămîntă moșnegește doi cetățeni. Au auzit povestea lui **Oajdea** cu voluntarul care-a luat bătaie de la „zece **USL**-iști, în jachete din acelea, ați văzut”. O femeie cît trunchiul scurt al pomului neîmpodobit pornește a răcni cînd aude pozna. „Unde nu era în mîini-le mele, animalul!” și pe mine mă trage deoparte **Nicu**, la o vorbă. El nu crede în pixul ăla din sacoaș, nici nu mai speră la „o umbrelă din aceea bună rău”, ca bătrînele care stau pe lîngă mulțime ca niște foi smulse cu tot cu pulpă din leguma zemoasă a tratativelor pentru viitor. „Noi nu mai prindem binele ăsta, domniță dragă, da voi, voi o să mîncăți pîinea asta cu ceapă pe care-o jură ei”.

Anca TOMA

Colacul și votul

rezultate anticipate

● înfilnirile cu publicul s-au desfășurat în fața icoanelor, la ușa oamenilor sau la sediul partidelor ● cei mai guralivi s-au dovedit a fi bătrînii și muncitorii de pe șantiere ● după un zbugium de 23 de ani, oamenii caută acum liniștea

Alegerile din ușa bisericii, în aburi de pomană

● Vlad ține mîinile împreunate și, din cînd în cînd, își rupe din podea privirea smerită pentru a-i saluta cu un zîmbet pe cei ce îl cunosc

Întră în biserică, își face cruce și înaintează discret spre altar. Sărută icoana, aplecîndu-se cu tot trupul în fața acesteia, și se retrage într-o margine a lăcașului. Azi e **Sfîntul Nicolae**, e ziua lui **Vlad Nicolae Nedelcu**, cel mai tînăr candidat din cursa pentru **Camera Deputaților**, membru **PP-DD**. La 24 și ceva de ani, e licențiat în economie și drept, și-a dat masteratul în științe politice și e asistent universitar la **Universitatea „Petre Andrei”**. „Bucură-i de mîngîierea celor ce plîng”, răsună vocea părintelui de pereți proaspăt pictați a unei biserici din **Tătărași**, iar **Vlad** ține mîinile împreunate și, din cînd în cînd, își rupe din podea privirea smerită pentru a-i saluta cu un zîmbet pe cei ce îl cunosc.

Trecem pe la **Biserica Sf. Nicolae Ciurchi** din același **Colegiu numărul 10** în care candidează și, în fugă, împreună cu șoferul **Sergiu**, ne grăbim la emisiunea „Obiectiv electoral”. Ser-

„De cînd eram mică, mama mea mi-a zis că are o fată pe care dacă o pui să vîndă nisip în desert și ghetari eschimoșilor face pe dracu în patru și tot reușeste”, îmi zice doamna, puțin trecută de 50 de ani lîngă care aleg să mă lipesc în timp ce mergem spre **Piața Unirii**. În zece minute a reușit să împartă 16 pliante din 25, iar toți oamenii cu care a vorbit pînă acum „au părut sincer încîntați”, îmi șoptește femeia. Deși e sfîrșitul campaniei electorale în care o susține pe **Camelia Bogdănici**, candidată la **Colegiul numărul 8** din partea **Asociației România Dreaptă (ARD)**, nu pare obosită sau plictisită și e mai sprintenă decît toți tinerii susținători la un loc, care vin în urma ei agale,

giu studiază psihologia, se cunoaște din campania din 2008 cu **Vlad** și îmi povestește că „după ce au fost rupte banerale lui Vlad și s-au lipit altele peste, el a decis să facă campanie din ușa în ușa, iar timp de o zi făceam cîte cel puțin zece scări”.

De la iconostas la ecran și invers

La **Antena 1**, cu îndemnul „**ALEGE ÎNTELEPT**” scris cu litere mari în partea de jos a ecranului, apare moderatorul emisiunii care poartă discuția „pur electorală” cu un tînăr brunet, cu pielea albă și o cravată de nuanță mov. „Sînt tînăr, am energie, am idei noi și pot rezolva problemele”, se aude vocea impunătoare a lui **Vlad**. „De ce n-ați plecat și dumneavoastră din țară, în rînd cu ceilalți tineri?”, îl întreabă prezentatorul emisiunii, „pentru că am ales să lupt”, îi răspunde candidatul imediat, umflîndu-și pieptul.

După o jumătate de oră în direct ne întoarcem la **Biserica Sf. Nicolae**. Aproape că nu mai e loc și pentru noi. După ce se termină slujba, se întinde masa, iar părintele **Sebastian** explică credincioșilor cine-i **Vlad**. Bărbății îl strîng de mînă, femeile îl sărută pe un obraz și pe altul, îi doresc succes, iar el le răspunde de fiecare dată că „doar cu ajutorul dumneavoastră putem să facem să fie bine”.

Miscîndu-se spre ieșire, o femeie cu obraji roșii ca sfecla, părul blond și ochii rotunzi încercuți de tuș, îi zice

unei băbuțe care mergea alături „să vină mai des, în fiecare duminică, nu numai înainte de alegeri”, iar femeia în vîrstă, mică, gîrbovită, cu o căciulă veche de blană pe cap îi răspunde „ba vine la biserică de mic copil, cu mamică-sa, cu bunicii mai venea”. Iar la ușa, cei care au ieșit primii s-au ales cu cîte o pomană de sufletul tatălui și bunicului lui **Vlad**, prenumele cărora le poartă.

De pe-o mînă pe alta

„Te-am văzut pe afișe, măi Vlad”, îi zice o femeie întinzîndu-și mîinile spre el, „figura te arată om cult, să știi”, mai adaugă ea, coborînd vocea cu un ton mai jos. La masă, în timp ce părintele **Sebastian** și încă doi preoți citesc pomelnicile, **Vlad** stă răbdător alături de aceștia, ascultîndu-l cu atenție pe fiecare bătrîn care dorește să-i vorbească. O femeie în vîrstă, scundă și slabă, cu mîinile îngrijite și pielea pe față întinsă, avînd doar cîteva riduri pe la colțurile gurii și ochilor, îl ia de mînă pe tînărul candidat și îi zîmbeste „te știu prea de mic ca să nu te votez, cine sprijinea babele pe scări la biserică? Raaar așa copii”.

Printre aplauze, **Vlad** părăsește masa de praznic, fiindcă mai are astăzi încă o emisiune, doar că la alt canal. Iar afară o băbuță infofolită în vreo trei șaluri mă roagă să o ajut că nu o ascultă mîinile și nu poate pune într-o sacoșă două pomeni primite la ușa bisericii. Îi ascund pomenile în sacoșă verzuie, iar ea, în loc de mulțumesc, îmi zice, tremurînd de frig, „e, mare treabă, doar n-am ce ascunde, doar n-am furat, Doamne mă iartă!”.

Daniela VORTOLOMEI

Dezorientat de dreptul de a vota

Chipul de dincolo de afiș

● la sediu se strîng și celelalte echipe de tineri chemați de pe la liceele din Iași

„E mai ușor dacă începem de sus”, spune **Cristina Nichita** în timp ce urcă rapid scările dintr-un bloc din **Alexandru**. Este cu mult înaintea **staff**-ului care respiră greu în urma ei, sprijinindu-se de balustradă la fiecare pas, iar la ultimul etaj așteptăm cîteva momente ca să ne ajungă din urmă și cei trei membri ai echipei, o fată și doi bărbați. Încărecați cu pliante, căciuli și șepci cu sigla **USL**-ului și costumați în gecile roșii par a fi ajutoarele lui **Moș Crăciun**. „Vă invităm la vot”, o întîmpină candidata pe o femeie rumenă în obraji după ce aceasta deschide larg ușa. Aceasta zîmbește, mulțumeste aproape șoptit și, după ce așteaptă să deschidă și vecinul, închide rapid ușa.

La un etaj mai jos, răspunde bătrînilor în ușa de lemn un bătrîn. „Vă rog, poftiți înăuntru”, spune bărbatul a cărui voce tremură ușor. Lîngă el apare și soția lui, încinsă cu un capot. Din apartament ies rotocoale calde de abur parfumat care fac pe unul dintre spiriduși în roșu să înghită în sec și să ducă, instinctiv, mîna spre

burtă. Sprijinit în clantă cu o mînă și cuprinzînd femeia de lîngă el cu cealaltă își povestește amarul. „Ne-au furat doamnă toți. Se fura și pe vremea PSD-ului doamnă, dar parcă mai puțin”, spune bătrînul cu același tremur în glas, dar mai tare, mai apăsător. **Cristina Nichita** îl liniștește pe bărbat, îi pune mîna pe umăr și îl asigură că împreună cu ea lucrurile nu vor mai fi la fel.

„Sînt necăjiți și bolnavi și nu-i ajută nimeni”, spune candidata în timp ce continuă să bată și la alte apartamente. Zgomotul de pe hol îi scoate dintr-un apartament pe cîteva muncitori murdari de var și mortari. Salută ridicîndu-și sepcile apoi, după ce sînt și ei invitați să voteze, se ascund iar în spatele ușii. „Să sun să le dau și un pliant”, întreabă fata micuță care își arată gropițele din obraji la fiecare zîmbet. „Nu, pentru că o să-și pună mîncarea pe ele”, spune candidata categoric. „Nu mi-a plăcut niciodată risipa”, continuă aceasta șoptit, ca și cum mi-ar împărtăși un mic secret. Următorul care ne deschide e un bărbat rotofei. Pe lîngă picioarele lui însă se înghesuie un motan gri ce începe să ne privească senin și să toarcă rezemat de papucul străpînului său. **Cristinei Nichita** i se luminează chipul și se oprește din jocul cu ghemul de blană abia după ce **Marius**, unul din membrii **staff**-ului, îi amintesc că sînt în întîrziere. Nu mai durează mult și timpul pentru vizitele din ușa în ușa se încheie. Nu s-a ajuns peste tot, dar „este timp și după alegeri. Așa nu vor crede că aș avea vreun interes, cum poate zice acum”, spune mîndră **Cristina Nichita**.

După ce ajungem la sediul în cîteva minute se strîng și celelalte echipe de tineri chemați de pe la liceele din **Iași**. Unul dintre membrii **staff**-ului fuge pînă la alimentara din colț și se întoarce cu un brat de pîini. Se fac servisirii în camera din spate și, pe rînd, cîte un grup de băieți dispăre pentru cîteva minute. Cîteva întîrziati ajung însă după terminarea prînzului așa că li se dă cîte un borcan de zacuscă, apoi sînt trimiși iar pe teren cu cîteva brațe de pliante. După cîteva minute vin însă vreo zece cutii de pizza, iar după ce se trage perdeaua de la ușa se lasă liniștea în tot sediul. E timpul ca și cei mari să mînce.

Andrei MIHAI

Ard la minus două grade

● doamna Bogdănici se prezintă tuturor ca fiind „ieșeancă sută la sută”

împărțind materiale electorale cu mîinile roșii de frig. Oprește fiecare om și atunci cînd îi înmîinează materialul atașează și un zîmbet cu care îi atrage mai aproape de candidat în timp ce le strînge mîna sau îi curprinde de după umeri. „Uitați, aceasta este candidata care vrea să vă reprezinte.”

Doamna **Bogdănici** e la fel de zîmbitoare și se prezintă tuturor ca fiind „ieșeancă sută la sută, care vrea binele și mai ales, vreau mai sănătoși”. Oamenii o cunosc din vedere sau o strigă de departe „pe doamna doctor de la spitalul Spiridon” și vin mai aproape să îi confirme că o vor vota duminică. La **Fundație**, zgomotul utilajelor acoperă discuțiile care se încropesc în fugă între trecători, iar un muncitor vîzînd tinerii îmbrăcați cu veste pe care scrie nu-

mele candidatului se apropie și își umple brațele de pixuri, brichete și eșarfe. De jos se ridică un altul care dă din mînă a nepăsare atunci cînd vede că grupul de susținători se îndreaptă spre o bătrînă pe care aceștia o sărută protector pe obraz. „Pe noi nu ne pupă nimeni Vasile, vezi?”, spune în timp ce revine la locul său, pe bordură.

Ne oprim pentru cîteva clipe cînd, dintr-o mașină albă, coboară sprinten zeci de baloane albastre pe care băieții și fetele care urmează să le distribuie pe stradă nu conțin să le adune. Sînt „pentru tineri și copii”, după cum zice doamna doctor adăugînd că în fiecare zi baloanele au avut cel mai mare succes. De pe geamul unei bănci de pe strada **Păcurari** ne privește un bărbat care deschide ușa

și întreabă ce partid reprezentăm. „Bine, cu **ARD**-ul votez, dați-mi vreo două pentru fiică-mea”, după care revine la birou așezîndu-le atent să nu se spargă.

Domnul care o însoțește pe candidata **Camelia Bogdănici** ne spune că „puțini candidați au ales să meargă la pas prin oraș, să cunoască lumea”, iar pe lîngă noi trece unul dintre adversari care privește superior de pe geamul mașinii întreaga acțiune. Tinerii din **ARD** dau mîna cu ceilalți care împart materiale electorale și fac schimb amuzați de situația pe care o văd ca fiind „simplu troc”. Pentru că se face tot mai frig, domnul care stă mereu lîngă doamna doctor ne oprește o clipă și, în timp ce își freacă mîinile, ne spune că „e normal să facem campanie, dar de fapt asta e și realitatea despre candidata noastră, chiar merită.”

Mădălina OLARIU

Școala de după cortină

La cea de-a V-a ediție La Festivalului Zilele Teatrului Ludic, trupe naționale și internaționale din șapte țări și-au chemat spectatorii pe colinele Iașului. Între 4-8 decembrie, actorii au dat glas sălilor de teatru, înviind sub reflectoare egouri vulcanice și impunătoare sau su-puse și loiale în 30 de spectacole. Au fost pe rând hoinari, refugiați, fii, prieteni și dușmani și-au frământat în câteva zile, în română, engleză, spaniolă sau cehă, scene cu mlădieri deopotrivă tragice și umoristice.

De zilele lui, Ludicul a aruncat 30 de măști

• joi, sfârșitul lumii a venit din Spania, adus de Teatre de Contacte cu piesa „Desembre 2012”

război? Ză uăr. E fără articol, mă! Mamă, ia uite! Ză gun!” și în sală se lasă întinericul.

Se aruncă toți într-o spirală a gândurilor rostite cu voce tare, se mint că trăiesc minunat, „dar asta nu tre’ să ni se suie la cap” și pornesc un cânt rusesc pișcat din muzicuță de Voin. Dar nu e de ajuns pentru ca Andrei să se simtă fiul unei patrii, așa că pleacă, „nu se mai poate trăi aici, nu sînt bani, nici oameni nu mai sunt. Au plecat cu toții”. Își ia rămas bun doar de la Nadejda cu care s-a iubit într-o noapte și care, acum, și-l leagă de suflet cu frînghia cu care i-a fost sugrumată întreaga viață.

Sălbăticie cu porțile închise

Lăsînd străzile Serbiei în urmă, Teatrul Mic din Chișinău schițează decorul dintr-un parc de pe Fifth Avenue, prin spectacolul „The zoo story”. O bancă de-un verde închis și un cititor care își aprinde pipa. E o duminică după-amiază și Peter petrece câteva clipe în locul în care vine mereu pentru a citi. Din dreapta sa apare Jerry, un aparent hoinar, care a străbătut 65th Street, dinspre grădina zoologică. Așa repetă obsesiv cu ochii atinți spre o nălucă numai de el văzută. „Păreți un om cultivat. Sînteți medic?” îl întreabă pe cititorul tulburat de îndrăzneala străinului. „Nu, dar am citit cite ceva în revista Times. Revista Times e pentru proști!” și două tuse înecăcioase pornesc odată cu fumul răsfirat din pipă. Jerry, mereu întors cu spatele spre bancă, îi descoase trecutul lui Peter ca de pe un mosor care se învîrte la nesfîrșit. Se plimbă în jurul băncii, oprindu-se la răsîmpuri pentru a-și accentua vorbele gesticulînd cu mîinile. Își povestește viața într-o vîltoare de cuvinte, ameteitoare și delirante. Ca stăpînit de un demon, îl împinge pe Peter de pe bancă. „Ai totul și acum vrei

Trei prieteni sînt nevoiți să își împartă obsesiile după un cataclism

și banca asta?”. O luptă se iscă între cei doi, iar Jerry cade cu ochii închiși, înjunghiat de Peter cu propriul lui cuțit. Ecoul ultimelor cuvinte ale celui întins pe jos se izbește de oglinzile din sală. „Îți mulțumesc, Peter. Credeam că ai să pleci”.

Cînd expiră lumea

Joi, sfârșitul lumii a venit din Spania, adus de Teatre de Contacte cu piesa „Desembre 2012”, pe scena „Gaudeamus”. La intrarea în sală au fost oferite măști antipraf însoțite de urarea „Happy End of the World” (n.r. sfîrșit de lume fericit) și trei profesioniști într-ale apocalipsei au trecut simultan printr-un cutremur și o ploaie de meteoriti. Au îndemnat spectatorii să procedeze ca ei și să-și ia notițe, iar atunci cînd vor fi loviți de-un meteorit, „să muriți fără să strigați sau să scoateți vreun sunet”.

Sub pîlpîirile unui bec, trei prieteni, singurii supraviețuitori în urma cataclismului, trăiesc de-o săptămînă într-un refugiu atomic. Sînt nevoiți să își împartă obsesiile, dozele de nebunie și frică. Trebuie să învețe ce înseamnă limitările, iar atunci cînd proviziile sînt pe terminate, își desemnează candidatul care să iasă în lume după hrană și apă. Un mieunat scurt îi scoate din cascada de vorbe rostite pe nerăsuflăte. Își pironesc privirile spre colțul din stîn-

ga și se aruncă într-o vînaătoare haotică în care pușca este înlocuită cu o mătura. Încercînd să-și exprime dezamăgirea pe limba publicului, unul din ei regretă prada care „s-a scăpat!” din mîinile lor.

Printre momentele incolore în care monotonia alunecă înspre depresie, ritmul melodiei „Girls just wanna have fun” se strecoară ca un stimul electric în încăperea. Veselia ia sfîrșit, însă, atunci cînd din buzunarul unuia se aude un clinchet de telefon. „Există supra-viețuitori în capitală!”, răsună în sală vocea precipitată a celui care încearcă să deslusească vorbele de la celălalt capăt al firului. Cum din pricina semnalului slab nu reușesc să închege o conversație, decid să plece, unul cite unul, în căutarea altor semeni, ca să ducă sfîrșitul lumii mai departe.

Pe scenă, actorii care și-au jucat personajele pe degete au legat cu panglică roșie sîrbătoarea teatrului ludic. Au despachetat ecoul festivalului din cutiile cu povești și cu scenarii mîzgălite, care, rostite în fața publicului au prins bucle caligrafice. Că au rîs la u-nison sau și-au încordat privirile încercînd să prindă firul pieselor, spectatorii au fost părtași la o alegorie de replici cuvîntate cînd grav și smerit, cînd tăios și rîspicat.

Cătălina DOBROVICEANU

Studentii, pericol public

• doi pakistanezi bursieri la Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu au fost alungați din țară de SRI

ce, pe data de 5 decembrie, Curtea de Apel București i-a declarat persoane indezirabile din rațiuni de securitate națională. Ei nu vor mai avea acces în teritoriul țării pe o perioadă de 15 ani. „SRI în cooperare cu instituțiile din Sistemul Național pentru Prevenirea și Combaterea Terorismului (SNPCT) a întreprins măsuri complexe de documentare a unor activități pregătitoare pentru comiterea de acțiuni teroriste pe teritoriul României în perioada sărbătorilor de iarnă de către o structură extremistă afiliată Al-Qaeda”, a declarat purtătorul de cuvînt al SRI, Sorin Sava” (adevarul.ro, joi, 6 decembrie).

Cei doi plănuiau să comită atentate în zonele aglomerate din țară, precum aeroporturile, gările sau la metrou. Unul dintre ei este specializat în conce-

perea bombelor, iar celălalt se ocupa de recrutarea potențialilor teroriști printre susținătorii structurii Jihadiste. „S-a stabilit că aceștia asigurau suport pentru desfășurarea întregii operațiuni și erau considerați puncte de sprijin aflate sub coordonare externă”, a mai spus Sava” (mediafax.ro, joi, 6 decembrie).

Cetățenii pakistanezii au ajuns în România cu mai bine de un an în urmă ca studenți bursieri la Universitatea „Lucian Blaga” (ULB) din Sibiu. „Ei au venit cu Erasmus Mundus. Selecția se face la nivel european, selecția se face și în țările gazdă, viza se dă de la ambasadă”, a precizat rectorul ULB Sibiu, Ioan Bondrea” (mediafax.ro, vineri, 7 decembrie). Rectorul a mai menționat că Ramzan Muhammad este

doctorand la Facultatea de Științe Agricole, Industrie Alimentară și Protecția Mediului, specializarea Agricol-Alimentar, iar Adeel Muhammad este student la Inginerie. Conducerea universității și colegii studenților s-au arătat surprinși deoarece cei doi erau cunoscuți drept studenți buni și care nu au creat niciodată probleme. Deocamdată ei au fost luați în custodie publică pînă cînd vor scoși din țară.

„Din cele 158 de țări, România a fost una din cele 31 care nu a reprezentat nici un risc terorist între 2002-2011 și unde amenințarea este percepută ca fiind foarte scăzută” (rtv.net, vineri, 7 decembrie). Totuși, după atențele din vară din Bulgaria, șeful Omar Bakri, unul dintre liderii militanți islamisti, spunea despre România că este o țintă legitimă deoarece, la fel ca Bulgaria, a participat cu trupe în războiul din Afganistan.

Alexandra FILIP

LENTILA DE CONTACT A LUMII

Concurența bate Ordonanța

• firma de satelit nu trebuie trasă la răspundere pentru modul în care televiziunile își filmează și transmit programele

Cu efect întîrziat, Ordonanța de Urgență prin care Guvernul Ponta a spintecat Legea Audiovizualului a început să se întoarcă precum un bumerang asupra legiuitorilor. Săptămîna trecută, Consiliul Concurenței s-a autosesizat și a elaborat un document prin care a precizat că dacă nu va fi modificat acordul de retransmisie prin satelit al posturilor care sînt de interes național, nu va recunoaște Ordonanța. Astfel, într-un fel, CC pare că a împăcat și capra și varza. Pe de o parte, posturile Intact, Antena 2, Antena 3, Euforia sau GSP TV, vor reintra în grila din transmisia prin satelit a operatorilor, puțin fi văzute astfel de milioanele de abonați care, de câteva luni, nu le mai recepționau. Pe de altă parte, furnizorii de servicii TV, cum ar fi RCS&RDS sau Romtelecom DOLCE, vor putea să reia această transmisie prin satelit fără să plătească cele șapte milioane de euro cerute de către Intact pentru drepturile de redifuzarea pe acea platformă.

Iar printre recomandările realizate de către CC, instituția a reclamat și modul în care noua Ordonanță vrea să stabilească așezarea posturilor în grila de programe la transmisia prin satelit, prin intermediul decodorului. Ordonanța stipulează ca acestea să fie aranjate descrescător, după audiențe. Astfel, canalele cele mai urmărite se vor afla primele pe telecomenzile telespectatorilor, iar CC consideră că acest lucru nu este echitabil pentru posturile TV mici, cu o audiență scăzută. Aceștia au propus ca ordinea să fie inversată, canalele să fie aranjate crescător, pentru a încuraja aceste televiziuni mai mici să realizeze materiale media de calitate.

O altă neregulă semnalată de CC face referire la pasajul din Ordonanță care prevede ca toate posturile transmise să aibă aceeași calitate a imaginii. Ei justifică că acest lucru nu este posibil fiindcă există diferențe în ceea ce privește performanța echipamentului și, prin urmare, televiziunile cu aparatură mai veche vor avea și o transmisie mai proastă, iar cele cu un aparat performantă o imagine mai bună. De aceea, CC consideră că firma de satelit nu trebuie trasă la răspundere pentru modul în care televiziunile își filmează și transmit programele.

Însă, chiar dacă aceste recomandări ale Consiliului au fost întîmpinate cu entuziasm de către cei care contestau deja Ordonanța, pînă la urmă, decizia modificării acesteia stă tot în mîinile Guvernului Ponta.

Andrei MIHAI

Acuzați că urmau să comită atentate teroriste pe teritoriul României, doi cetățeni din Pakistan au fost reținuți săptămîna trecută de ofiterii Serviciului Român de Informații (SRI). Ramzan Muhammad și Adeel Muhammad vor fi alungați din țară după

Ziare pe pîine

Cum se subțiază răbojul gazetarilor

În presa scrisă din România nu mai este loc pentru Geo Bogza. A fost trimis, la pachet cu Brunea-Fox, la conferințe de presă pînă cînd a uitat de tot drumul spre Mizil. A fost pus în fața mașinii de scris digitale și i s-a spus să scrie despre marinari, copiloți, găleți electorale, puciuri și revoluții pînă cînd s-a scîrbit. Strînși cu patentul de-un patron care înțelege fenomenul presei scrise așa cum o gospodină se pricepe la fotbal, jurnaliștii care încă și mai mîncă pîinea din numărul de ziare vîndute se zbat între pasiunea de a rămîne și dorința de a se stînge.

„Acum cîțiva ani, aș fi acceptat să scriu orice, numai să mă angajeze cineva”. Bărbatul din fața mea nu este nici ticălos, nici sălbatic. Este tînăr, dar nu „boboc”, a trecut prin viață cu pieptul înainte și nu s-a sfiit de muncă. Numai că a ajuns la concluzia că nici școala nu-l ajută, nici mintea nu-l ajută, iar coloana vertebrală mai degrabă îl încurcă dacă își caută un loc în presă.

Spune că acum e mai selectiv, nu mai gîndește așa. Are o poziție de conducere într-o redacție, are oameni în subordine, așteaptă de la ei performanță. Dau din cap ca da, dar nu-l cred.

- presa a ajuns afit de săracă într-un stat care nu pune valoare pe libertatea de exprimare

Ioana AVĂDANI

De doi bani, jurnalism

- oamenii de presă buni sînt rari și dacă nu-și găsesc locul sau recunoașterea, se băjenesc în meserii înrudite

Sau nu de tot. Nu pentru că îl știu de mincinos – ci pentru că am convins-o că nu există drum de întregă întoarcere de la „aș fi scris orice”. Că ceva din faptura unui jurnalist moare atunci cînd decide că poate face meseria în orice condiții.

Nu-l judec pe bărbatul din fața mea, așa cum nu i-am judecat nici pe cei – mulți – care, înaintea lui, mi-au mărturisit că fac meseria cu rușine. Pentru că trebuie să țină pe ecran o emisie de două ore zilnic cu un singur reporter și un cameraman – și-atunci filmează orice. Sau un site (numit „ziar online” după ce ediția tipărită a fost închisă de pe o zi pe alta) cu un singur om („la și tu chestii de pe net, ce mare brînză?”). Sau pentru că nu și-au mai văzut salariile de șase luni și continuă să meargă la redacție pentru că angajatorii de abia așteaptă să-i vadă plecînd de bună voie, caz în care nu le vor mai da vreun ban vreodată.

Cum a ajuns presa română afit de săracă știm. O piață supra-aglomerată, populată de ziare și radiouri și televiziuni folosite ca instrumente de influență politică, nu ca agenți ai interesului public. Un stat care nu pune mare valoare pe libertate de exprimare și care taxează jurnalismul ca pe cîrnați (ba aceia încă mai pot aspira la statutul

de „mărfuri de strictă necesitate”). Făcători de cîrnați (sau echivalentul) care se lansează pe piața de mass media fără o minimă cunoaștere a acestora și care, la rîndul lor, tratează jurnalismul și jurnaliștii ca pe cîrnați. Jurnaliști care sînt considerați – și se consideră – piese de schimb de unică folosință („Nu-ți convine? O sută ca tine la poartă, să-ți ia locul...”).

Dar cum a ajuns presa română de ocară, știm? Ne întrebăm de ce lumea nu-i mai privește pe jurnaliști cu respect și încredere? Pentru – doar pentru – că li s-a spus că „jurnaliștii sînt tonomate”? Doar pentru că li s-a spus că sînt „slugi la mogul”? Sau pentru că, în timp, consumatorii de presă au văzut cu ochii lor cum scade calitatea jurnalismului? Cum se mîlăie unele condeie după cum curge muzica? Cum ei, „cetățenii”, „românii”, „oamenii” – cum li se zice pe la televiziuni

De ce am renunțat să scriu la ziare?

– contează din ce în ce mai puțin și că mizele bătăliilor duse de jurnaliști sînt în altă parte?

Presa nu poate fi mai bună decît societatea în care funcționează, se spune. Eu cred că poate, atunci cînd agenda media se apropie de agenda cetățeanului, cînd acesta își regăsește în materialul de presă problemele și răspunsuri la ele. Jurnaliștii buni sînt rari – și țin la prețul lor. Și, dacă nu-și găsesc locul sau recunoașterea, se băjenesc în meserii înrudite. Rămîn aceia care, de voie sau de nevoie, scriu „orice” ca să rămînă în breaslă. Nu judec pe

nimeni. Dar dacă ar fi să judec pe cineva, i-aș judeca pe cei care și-au asumat ceea ce se numește și în directivele europene, „răspunderea editorială”. Ei sînt cei care dictează temele și preturile și care înlocuiesc, treptat, jurnaliștii cu piese de schimb, din ce în ce mai ieftine, din ce în ce mai puțin fiabile. Și atunci cînd comanzi de doi bani jurnalism, de ce să te miri că primești jurnalism de doi bani?

Ioana Avădani este director al Centrului pentru Jurnalism Independent

Tiberiu LOVIN

Presa este fragmentată de lupta dintre patronat și jurnaliști

- o soluție este apelarea la sindicat, dar procesele durează ani și gazetarul trebuie să mînce

Nu de ieri și nici de azi, lupta dintre patronat și jurnaliști a fost aprigă, iar asta a fragmentat breasla, ba chiar a dus la scăderea calității. Interesele patronilor vor coincide rareori cu ale gazetarilor, iar miza e banul, deci una financiară. Tocmai de aceea presa scrisă din România s-a prăbușit spectaculos. În primul rînd pe diferende profesionale, apoi din cauze financiare. Angajatorul încearcă să obțină mult cu bani puțini, iar jurnalistului, cînd îi ajunge cuțitul la os, începe să tragă mița de coadă. Apoi apar concedierile, pentru că ziarul nu poate produce pentru scoaterea cheltuielilor, povești vechi, iar sponsorii nu se în-

ghesuiesc să investească într-un produs fără forță. Primele rînduri par a fi haotice, dar, puse cap la cap, ne aduc în fața adevăratei lupte dintre cele două entități care controlează presa: patronul și ziaristul.

Pașii spre falimentul unei publicații încep cu momentul în care patronul simte că este ziarist, așa că dă indicații, afit cum trebuie scris un text, cît și ce să conțină sau să NU conțină. Din acel moment, în jurul finanțatorului rămîn doar oamenii care pot face presă în fața angajatorului, care acceptă umili orice sarcină ingrată și care iau cuvintele șefului ca pe extrase din Biblie. Atunci jucăria s-a stricat, dacă deja nu pornise la drum defectă din cauza numelui celui care asigura finanțarea gazetei. Și de aceea avem încă în România o groază de ziare slabe, gazete în care nimeni nu mai are încredere. Odată pierdută credibilitatea, publicația nu mai are for-

ță, nu mai este un fruct dorit de publicitari, iar urmarea e picajul financiar care agravează relația dintre angajator și plătește salarii doar cînd mai cîștigă o mină bună la poker sau la table, ori face o afacere bună cu statul. Avem exemple nenumărate, dar nu are rost să irosim spațiul pentru a înșira niște personaje care n-au făcut decît să ajute presa în drumul spre groapă, după ce au urcat-o pe trambulină și-au pus-o să sară în topul instituțiilor corupte din România.

Care este soluția? Una de avarie este apelarea la sindicat, atunci cînd patronul își încalcă atribuțiile, atunci cînd încalcă regulat contractul colectiv de muncă la nivel mass media. Din păcate, procesele durează ani întregi, iar ziaristul trebuie să mînce. De aceea inghite cam tot, se umilește, își dezonorează profesia și o aduce la stadiul de presă pentru finanțator. Criza i-a înrăit și mai mult pe patroni, care vād în asta o oportunitate de subjugarea a gazetarilor, prinși în plasa, mai exact între executarea ordinelor și somaj. Uneori nici cocosarea nu este suficientă pentru că patronul își dă seama că poate întîrzia cu lunile la plata salariilor. Motivul? Ziaristii nu au unde să se mai ducă. Piața e din ce în ce mai mică, iar riscul de a o lua de la capăt este maxim. Atunci preferă să aștepte. Și, din compromis în compromis, relația dintre patronat și angajații din presă a ajuns una similară cu cea de pe plantațiile în care stăpînii puteau face orice cu sclavii lor, fără a fi trași la răspundere. Situația este una tristă și cu o singură ieșire pentru cei care încă și-au păstrat coloana vertebrală: migrarea spre online și deschidere unui ziar propriu. Totul pe Internet. Apoi ei vor fi patronii și poate succesul pe care-l pot avea nu le va lua mințile să devină ceea ce au urît cel mai mult.

Tiberiu Lovin este jurnalist și editor al site-ului reportervirtual.ro

Săriți, subiectul e comandă de sus

Creative writing cu
Dan LUNGU
din 25 ianuarie 2013
www.urbik.eu

SCRIITOR, adjectiv.

Primul program de cursuri de scriere creativă din Iași și din regiune

Doriți să vă dezvoltați creativitatea sau chiar să deveniți scriitor? Acum aveți șansa să vă descoperiți și să vă dezvoltați talentul alături de un scriitor consacrat.

2 luni • 8 întâlniri • 2 ore

Detalii și înscrieri pînă pe 20 ianuarie 2013, la contact@urbik.eu

O formulă:

URBIK

Partener:

Librarium

Ionela SĂVESCU este redactor la „Evenimentul Zilei”

Andrei CIURCANU este reporter la postul de televiziune „Antena 3”

Lina VDOVÎ este redactor la „Televiziunea Română”

George GURESCU este redactor la „Televiziunea Română”

Editorial, tura de noapte

Artistul

● de sub nor iese, într-o haină neagră cu sclipici auriu, primul colindător al țării

Un nor de fum pe scenă și apare acest copil al muzicii. **Sala Palatului din București** e pregătită. Afară s-a încheiat specula cu bilete, atât de mulți fani are **Fuego**. S-au dat brînci și s-a intrat cu greu, pentru că e un spectacol mare, cu bodyguardi la ușă.

Sînt buchete de flori peste tot, în coșulețe sau prinse în funde, și mîini ridicate, iar de sub nor iese, într-o haină neagră cu sclipici auriu, primul colindător al țării. E un public cald. Nimeni nu-l poate opri să aplaude și să suspine, să trimită bezele și să fluture hîrtii pe care stau scrise declarații eterne: „Fuego, Neamțul e cu tine!”, „Clujul e aici!”. **Fuego** a pregătit, în moda concertelor de **Crăciun**, un show incendiar. A plătit lumea și 200 de lei să prindă loc în primul rînd, să suspine ochi în ochi cu artistul.

Au fost efecte speciale, lumini și umbre, imagini cu copaci înfloriți, mări, riuri și fete care plîng de dor. „Așa cum mie îmi place să-i spun, o avem aici, în această seară, pe regina mamă”, a apucat să spună **Fuego**, că din primul rînd au țîșnit vreo patru doamne, cu mîinile pline de crizanteme și pupici pe buze.

Nu l-au lăsat pînă nu i-au înroșit obraji și s-au agățat de gîtul lui pînă cînd, pe scenă, a intrat regina. **Regina Irina** face *play-back*. Se clatină pe tocuri și pare obosită. **Fuego** nu o lasă. Cere aplauze și lumea se isterizează, iar îmbulzindu-se spre scenă, să-i pupe și să-i atingă. Da, în cîntec împodobesc și bradul și sala toată e un freamăt.

Pe scenă urcă și regele **Gheorghe Turda**. „Am reîntregit familia!”, murmură gazda și publicul e din nou în extaz. O voce din fundal dă de știre: „**Fuego** este sacralizat. În **Republica Moldova**, el a fost numit **Artist al Poporului**. Cîntecele lui ne-au atins inimile și ne-au bucurat sufletele. La concertele lui vin mii și mii de oameni”. Un pic de somn a pus **Fuego** în spectacolul ăsta, pentru că, din loc în loc, lumea moțăie.

Se ia o pauză. În foaiер, se fumează și se mănîncă popcorn. Se vînd afișe cu **Artistul Poporului** și **CD-uri** cu **Irina Loghin** și se strigă ca la piață că „ultimul album al lui Fuego” a fost lansat și este printre noi. Sala se umple iar. Artistul e acoperit iar de fum și de sclipici. Abia acum mulțumește pentru el **Doinei Levintza** care e undeva prin sală. Vocea sopțită pe fundal s-aude iar: „Fuego a venit pe lume să cînte și să vă cunoască!”.

Ionela SĂVESCU

Bă, cînd nu mai poți, scutură mîinile!

● un an de zile am înghițit sudoarea uneori iute, alteori sărată

Acum 11 ani pe vremea aceasta aveam să traversez una dintre cele mai triste **Sărbători**. Aveam 19 ani și tocmai „petrecusem” primul mare eșec din viața mea – picasem examenul la **Academia de Poliție**. Îmi aduc aminte zilele toride de vară, tramvaiul 41 (care leagă **Ghencea de Zona de nord a Bucureștiului**), burdușit de oameni și transpirat pînă la frîne, controalele abuzive și bulevardul din fața **Academiei**, care urla de lume. Femei, bărbați, copii, amestecați, unii peste alții, agitați, în freamăt, cîini care lătrau, terase pline de pahare goale, mașini urcate pe trotuar, trotuare topite de căldură. Căldura înghitea totul în aburi încinși. Și peste toți, viitorii polițiști în uniformă care așteptau cu nerăbdare să se deschidă portile unității și să treacă prima probă de examinare – cea medicală. Îngrămădiți în fața gardului de sîrmă, ca păduchii pe singura bucată uscată din pijamaua unui puscariș din **Siberia**.

Înăuntru – cearșafuri albe, o sală de sport atât de mică și totuși atât de încăpă-

toare pentru grupuri de 120 de viitori bărbați. Toți goi. Fără haine. Fără mîndrie. Cu rușinea în cășul palmelor împrunate în fața unor asistente rigide, tinere și nu foarte timide. Genuflexiuni pînă la epuizare. Tălpi fără platfus. Termeni medicali inexplicabili. Și mulți, foarte mulți obraji înroșiți. Și tinere adolescente, devenite într-o jumătate de oră, dintr-o mare eroare medicală, femei.

A doua zi. O altă examinare. Cea fizică. În tufe din fața **Academiei** miroase a mentol. Nările se desfac de la ațita cremă întinsă pe mușchii și fesele viitorilor ofițeri. Bara de tracțiuni pare ațit de sus. Antrenorul de sport numără în doi peri mișcărilor. Suta de metri de viteză pare mai lungă. Proba de rezistență nu se mai termină. Mi-a spus taică-miu – Băi, cînd nu mai poți, scutură mîinile. Timp de un an de zile le-am scuturat și am înghițit sudoarea uneori iute, alteori sărată. În zadar. Un gras de 140 de kg a scos un timp mai bun la alergare decît mine. În timp ce făceam ultima turnantă, taică-su aștepta în față cu cheile unui

Viitorii polițiști așteaptă dechiderea unității

Cielo Daewoo nou nouț. Maică-mea citea acatiste. Pe tata îl auzeam urlînd – Mîinile, băăăă! Scutură mîinile!

Gramatica apoi a trecut ușor. **Franceza** la fel. Istoria mi-a pus capac, a zis proful la care făcusem meditații. Multe note de subzol și un amestec de ghinion aseasonat cu neșansă. Combinația fatală. Am fost primul de sub linie, la o concurență de 15.5 pe loc. Nu știu nici acum de unde vine procentul acela de 0.5. Dar știu că mai trebuia să răspund corect la doar trei întrebări ca să am acum măcar două stele pe umăr. Nu a fost să fie. În drum spre casă am jurat să învăț mai mult

și mai bine și anul următor să mă „înrolez”. Ghinion. Am fost al patrulea sub linie.

Dar am continuat să-mi scutur mîinile. O fac și acum. Poate mai des ca niciodată. Pentru că simt că cei 11 ani s-au scurs. Eu fac în continuare tracțiuni la bară. Proful de sport numără în reluare mișcărilor mele. Și grasul e tot în față, cu tac’su care rinjește timp. Mama citește acatiste. Tata urla să-mi scutur mîinile. „Hai că poți! Trebuie să poți!”

Andrei CIURCANU

Cu rădăcini în .md

Unii rîd, alții mor

● se creează un hău între cei care iau partea vinovaților și publicul pentru care farsa este un motiv pentru a închide postul de radio

E marți, o zi frumoasă de 4 decembrie, iar doi prezentatori de la un post de radio din **Sydney** se decid să facă o farsă care se anunța a fi comică și haioasă. Își schimbă vocile pe loc, de-ti vine să juri că au înghițit câte o lingură și, echipați ca atare, dau un telefon la spitalul londonez în care este internată ducesa de **Cambridge**, viitoare mamă, pentru a afla detalii despre starea ei de sănătate. Sînt aproape convinși că vor da chix, dar încearcă. Urmează o conversație dragută dintre așa-zisa regina **Elisabeta** cu o asistentă emoționată ca o mireasă în pragul altarului. În fundal se mai aud un lătrat de cîine de rasă și bombănelile prințului **Charles**, astfel încît angajatei nu-i trece nici o secundă prin minte că informațiile oferite ajung în presă, nu în vreo odaie regală.

Înregistrarea circulă de ne bună pe **Internet**, deși știrile nu prea curg pe burțile plate ale televizoarelor și, în timp ce unii chicotesc de reușita transformare a celor doi animatori, directorul spitalului ia apărarea femeii în public, susținînd că ea nu a fost instruită să facă față glumelor unor jurnaliști. Nimeni însă nu știe ce se petrece în sufletul ei. În cea de-a treia zi de la incident, asistenta medicală se sinucide. Tam-nisam, fără nici o scrisoare, fără vreun alt motiv aparent al gestului său. Doi copii rămîn fără mamă.

Internetul bubuie. Oamenii îi înjură pe cei doi prezentatori, îi vor morți sau închiși, le bombardează cu blesteme profilurile de **Twitter** și **Face-**

book și plîng de mila femeii. Se creează un hău între cei care iau partea așa-zișilor vinovați și publicul pentru care farsa este un motiv ideal pentru a închide postul de radio cu antecedente similare. O dispută majoră între avocați și reprezentanți ai organizațiilor media pe de o parte și jurnaliști sau psihologi pe de altă parte.

În tot acest vacarm *cyber-mediatic*, mii de întrebări etice rămîn suspendate în aer. Sunt într-adevăr cei doi jurnaliști vinovați de sinuciderea femeii și, dacă da, cum pot fi sancționați, din moment ce nu există un cadru legal care să interzică asemenea practici? Este sinuciderea o consecință directă a acțiunii lor ori e o urmare a unui complex mult extins de factori? Cît de departe putem merge de dragul audiențelor și a punctelor de rating?

Dilema nu va fi rezolvată. Nenorocirea a avut loc și a lăsat în urma ei grave probleme deontologice și imposibilitatea de a te poziționa de-o parte sau de alta a baricadei. Argumentele sunt insuficiente și în umbra lor se conturează o zonă gri, neprevăzută în vreun cod etic al meseriei acesteia sau al oricărei alteia. E răul uman cel mai feroce, cel neintenționat și indirect, vechi de cînd lumea, care-și face treaba cu precizia unui ceas elvețian. Răul acesta meschin care atacă deopotrivă victima și vinovatul. De el nu vom scăpa niciodată.

Lina VDOVÎ

Hai-hui la kilometrul 0

Pilda lui Vasile P.

● toată lumea spune că, de cîteva luni, ne tot aflăm la marginea prăpastiei, iar acum este momentul să ne decidem care ne va fi viitorul

Niciodată nu poți să împarți oamenii în alb și negru. Să fii categoric cînd vine vorba de natura umană este un gest al naibii de stupid și ieftin, e ca și cum ți-ai ordona viața în funcție de zodia sub care te-ai născut. Nicicînd nu am întîlnit oameni mai categorici și cu o judecată atât de necondiționată ca-n politica țării noastre. Fără îndoială, fără dram de nesiguranță în vocea lor, acești corifei ai democrației ne-au zis, ani la rînd, cum arată dreptatea, în caz c-o vom întîlni vreodată pe stradă. Nu ne-au zis și ce să facem cu ea.

Toată lumea spune că, de cîteva luni, ne tot aflăm la marginea prăpastiei, iar acum este momentul să ne decidem care ne va fi viitorul. Sincer, de cînd ne-am format ca stat, tot ne-am aflat pe marginea prăpastiei și încă n-am dat cu fundul de groapă. Sînt oameni care, în astfel de vremuri, au preferat să dea foc patului lui **Procust** și să-și vadă de viață uitîndu-se în cealaltă direcție. **Vasile Parasciv** este unul dintre acești oameni; disident român și om de rînd, în 1968 el a anunțat că se retrage din **Partidul Comunist** pentru că simțea că partidul nu-i mai reprezintă interesele. Un an mai tîrziu, el este arestat și internat la un spital de psihiatrie. Nu s-a astîmpărat și și-a continuat mica disidență, în 1971, a fost din nou internat, același lucru s-a întîmplat și cinci ani mai tîrziu.

A fost considerat nebun, el trebuia să fie un nebun, pentru cei din **Securitate**. Cine putea să spună că **PCR** nu arăta calea cea bună? A fost răpit, bătut, chinuit, internat și hărțuit, însă el n-a renunțat la visul lui: voia să înființeze primul sindicat liber din **România**. După căderea comunismului, voia să-și facă dreptate și i-a dat în judecată pe cîteva dintre procurorii și tortionarii care s-au ocupat de cazul lui. În 2008, statul a acordat Neînceperea Urmării Penale. Într-un alt proces, în care cerea despăgubiri statului, **Curtea Supremă** i-a respins cererea. **Traian Băsescu** i-a oferit o distincție, pe care el a refuzat-o, întrucît nu s-a simțit îndreptățit, la aproape 20 de ani de la **Revoluție**. Era un nebun, spunea **Alina Mungiu Pippidi** în necrologul pe care i l-a scris. „Această formă de nebulie, din păcate, nu e contagioasă! Nu a murit încă nimeni la noi că s-a contaminat de puterea exemplului”, continua ea.

În nici un caz să nu ne comparăm cu drama și dirzenia de care a dat dovadă acest om. N-aș vrea nici să comparăm **România** de azi cu cea din anii '70; **Vasile Parasciv** este o pildă de undre fiecare trebuie să-și tragă învățăturile de care are nevoie. Să nu dăm vina pe sistem și pe politicieni pentru că ne-au mințit.

George GURESCU

SENIORI
EDITORI:

opiniaveche

Andreea ARCHIP,
Dana BALAN,
Oana BALAN,
Alina BAISAN,
Andrei CIURCANU,
Florentina CIUVERCA,
Anastasia CONDRUC

Ionuț FANTAZIU,
George GURESCU,
Diana IABRAȘU,
Liviu IOLU,
Roxana LUPU,
Nicoleta NASTASE,
Vlad ODOBESCU,

Diana ROTARU,
Ionela SĂVESCU,
Paula SCÎNTEIANU,
Andrei UDIȘTEANU,
Lina VDOVÎ

Dintr-o mie de CD-uri

O melancolie imaterială

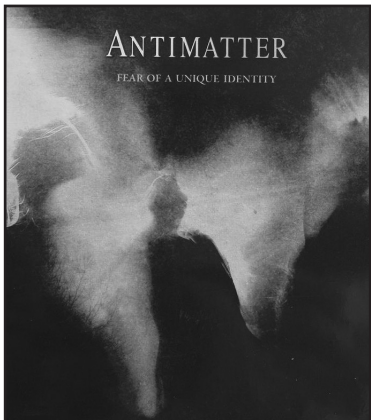
● albumul e asemenea unui vin bun, îngropat sub pământ

După o pauză de cinci ani, britanicii de la **Antimatter** au venit cu cel de-al cincilea lor album, ce reprezintă un răsfăt pentru fanii care au avut de așteptat atîta timp. Însă cum este normal pentru o formație mai puțin cunoscută, și din lipsa de fonduri, aceștia au avut mult timp să contemple la conținut. „Fear of a Unique Identity” (n.r.: Frica de o identitate unică) nu-i genul de album care să provoace reacții imediate, cu prezentă zilnică în topurile radio sau cu vânzări mai multe decît numărul de secunde al unui an. Ci e mai degrabă asemănător cu un vin bun, îngropat sub pământ, gata să iasă de acolo abia peste vreo zece ani.

Paranova, melodia care deschide compilația dovedește că trupa nu-i interesată neapărat de melancolie, după cum se și recomandă, ci mai degrabă, practică o formă de rock progresiv, cu acorduri de chitară solide. Aceeași piesă ne face cunoscut faptul că „atunci cînd scena e pusă, linia e desenată, corținele-s sus, becurile aprinse sînt aprinse, iar tu ești singur”.

Cea mai accesibilă melodie este „Uniformed & Black”, în care tristețea formației este ascunsă de boxele îndrăznețe și sunetele acustice. De cealaltă parte, „A place in the Sun” e un epilog al albumului, solistul fiind prins într-un oraș impersonal, din care acesta nu poate evada.

Singura parte proastă a compilației este că are doar nouă piese noi și proaspete, restul pînă la 15 fiind completate de remixuri, care deși nu sînt

Antimatter – „Fear of a Unique Identity” (2012)

slabe, parcă ai renunța la ele pentru măcar o compoziție în plus. Și chiar dacă majoritatea cîntecelor sînt intense și triste, nici unul nu-i sumbru, iar pasajele, de asemenea, nu se repetă.

Dacă pe de o parte **Antimatter** vin cu o linie melodică progresivă, de cealaltă parte, aceștia au și o varietate și influență electro, completate de viori, pian, o voce feminină ca de zînă și chitări acustice. Deocamdată, nu există o comparație mai precisă pentru stilul în care formația cîntă pe acest album, unii considerîndu-i niște adevărați pioneri.

Fear of a Unique Identity nu-i un album care să poată fi ascultat oriunde, ci e mai degrabă un refugiu, un loc din care nu mai poți să ieși pînă ce nu ți-ai înfruntat toate gîndurile.

Iulian BÎRZOI

„Prin acest album, Mick Moss demonstrează încă o dată abilitățile puternice de compoziție.” www.amazon.com

De dragul diversității, citește o carte

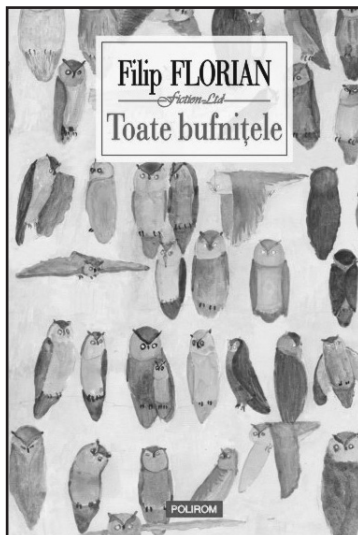
Jurnalul amintirilor cu pene

● vechiturile sufletești ale lui Emil sînt scrise în cuvinte calde

Zborul începe cu o iubire scurtă, mincinoasă, îngropată în zăpadă și lăsată să răsufle greu în tunelul ei rece. În loc să iasă, să se salveze de răvășirile timpului, cartea aceasta a zgomotelor stranii, a memoriilor vii și-a morților treziți de sunete se cuibărește într-un cotlon săpat în nămeți și nu mai iese. Din iarna primelor pagini și pînă în vara sfîrșitului, în „Toate bufnițele”, **Filip Florian** rade cu răbdare straturile memoriei.

Două caiete galbene. Unul e-al lui **Luci**, celălalt al lui **Emil**. Unul sfîrșește cu semnătura unui condei, celălalt se pulverizează peste literele primului, ca să nu se piardă. Nu sînt amîndoi băieți, nici bătrîni, ci se înfîlesc atunci cînd amintirile lui **Emil** se zbat de frica pieririi, învelite întîi într-o pinză și, dedesubt, în caietul lui. Tînărul **Lucian** își trăiește răfuiala cu bățiile de aripi ale copilariei sub dificultatea sensurilor unei vieți ieșite la pensie pe care le-nțelege greu, care-l sfîșie cu preaplînul lor. **Emil Stratin**, bărbatul de vreo 60 de ani născut sub bombele războiului, care fumează exact cinci țigări pe zi și vorbește cu bufnițele, crește un scriitor în mintea fertilă, aburindă de imaginație a lui **Luci**.

Cățelul **Zuri** se gudură pe lîngă toate pătaniile copilului așa cum viața bătrînului s-a alintat pe lîngă poveștile din închisori ale tatălui,

Editura Polirom
280 pagini, 2012
34.95 lei

ale bunicului, pe lîngă trupul cald al mamei care s-a risipit într-o zi de iarnă printre fulgi și nu s-a mai întors.

Vechiturile sufletești ale lui **Emil** sînt scrise în cuvinte calde care se topecs în jurnalul lui **Luci**. Ele îi răsună tînarului în minte ca „un chi-ot cîntat, cu frînturi de sfîșiere”, ca vocile „din afara hotarelor lumii” a unor bufnițe. Îl izbesc în ochi ca o pală de vînt sfîrșită de aripile lor pestrice. Îl plămădesc și-l trec, într-un ritm de carusel, prin toate durerile și pribegiile pe care nu le-a apucat fiindcă s-a născut prea tîrziu.

Memoria lui **Emil** „ruginește încet” în scriitura firească a lui **Filip Florian**. Iar romanul trece iute prin suflet, fierbinte și bîntuitor ca privirea neagră, goală, adîncă a unei bufnițe de hambar.

Anca TOMA

Stop cadru

Cînd **Ian Flemming** îl desena pe **James Bond**, nu avea mașini care trăgeau cu rachete și care se transformau în submarine. Nu avea puteri supranaturale și nici nu omora cîte 50 de spioni cu 20 de gloante. Însă pînă la revigorarea francizei cinematografice prin **Casino Royale** în 2006, **Bond**-ul de pe marele ecrane cam la asta se preta. În spatele mașinilor luxoase, femeilor super-

Cele 23 de vieți ale unui agent

● filmul este construit în jurul ideii de renaștere

be, *gadget*-urilor de ultimă oră se ascundea un maniac extravagant, cu accente megalomane. Or **Ian Flemming** imagina un agent care punea „Regina și țara” înaintea distracțiilor ieftine, și a cărui aroganță era întemeiată tocmai de acest sacrificiu. Și întocmai acest **James Bond** a înviat în ultima producție cinematografică din serie, **Skyfall**.

Pornit pe urmele celor care au furat un hard-disk cu numele tuturor agenților NATO infiltrați în agenții teroriste de pe întreg globul, spionul britanic se lovește de o parte din trecutul **MI6**-ul, echivalentul englez al **CIA**-ului, despre care nu știa nimeni. Un fost agent, care lucrase sub șefa actuală a lui **Bond**, **M**, se întoarce din morți, la propriu, pentru a se răzbuna pe faptul că fusese lăsat să moară de către țara pe care ju-

rase să o apere.

Îmbrăcat în sacoul spionului britanic, **Daniel Craig** face unul dintre cele mai bune roluri ale sale. De la luptele pe trenuri în mișcare la dialogurile intrigante, amuzante și bine-gîndite, **Bond**-ul lui **Daniel** se zbate între limitele fizice ale vîrstei și tehnologia care pare că ar face ca agentii să devină învechiți. De fapt, întregul film este construit în jurul ideii de renaștere și de întoarcere la origini. Atît la propriu, fiindcă băția finală se duce pe moșia orfanului **Bond** din inima **Scotiei**, în mijlocul unor peisaje superbe, filmate excelent, cît și la originile agentului secret. **Bond** se dezbracă de toate clișeele pe care le-a strîns pe parcursul anilor și se întoarce la clasicul **Aston Martin** și la pistolul său preferat din toate cărțile, **Walter PPT**. În cele aproape trei ore, filmul nu

îi plictisește nici pe cei care nu sînt familiarizați cu seria aventurilor britanicului **James Bond**. Dincolo de scenele de acțiune fluente, filmate cu dibăcie, care nu plictisesc, personajele fascinează și din prisma actorilor care le dau viață. Dincolo de prestația lui **Daniel Craig**, una similară, dacă nu chiar mai bună ca cea din **Girl with the Dragon Tattoo**, **Judi Dench** o prezintă desăvîrșit pe **M**, șefa **MI6**, ca pe un lider rupt între deciziile necesare pe care trebuie să le ia și oamenii a căror viață o schimbă pentru totdeauna cu acestea. Pentru că în spatele fiecărei decizii a unui agent, trăgaciul e apăsător de acesta, dar glonțul e tras din **Londra**. Inclusiv în cazul lui **Bond**. **James Bond**.

Cătălin HOPULELE

„Skyfall” (2012)
Regia: Sam Mendes
Gen: acțiune

● HOROSCOP ● HOROSCOP ● HOROSCOP ● HOROSCOP ●

BERBEC: Nu mai ai mîncare pînă pleci acasă și deja ai început să colinzi prin cămin. Săptămîna trecută ai luat bătaie pentru „Domn, domn, să-nălțăm”.

TAUR: Vrei să moară de frig toți cîinii vagabonzi. Dacă nu, deja ai început să cauți pe okazii.ro puști cu aer comprimat.

GEMENI: Ai toate examenele săptămîna viitoare și ție nu-ți stă gîndul decît la munte. Nu-i nimic, am auzit că se pot scrie și de la distanță.

RAC: Vrei măcar cîteva zile libere, să ai timp să-ți instalezi **Windows**-ul și cîteva jocuri, să înlocuiești cursurile cu **Fallout: New Vegas** și **Far Cry 3**.

LEU: Ți-au făcut părinții o vizită surpriză și, în loc să verifice prin ce baruri îți pierzi nopțile, îți gătesc, îți spală rufele și îți fac temele la Contabilitate.

FECIOARĂ: Vrei să mori. De bucurie că anul ăsta a început să ningă așa devreme și că în fiecare zi cobori **Copoul** pe sanie pînă la **Universitate**.

BALANȚĂ: Vrei să mergi la un concert, dar nu te încîntă nici una dintre trupele care urmează să vină. Fă-ți formație, nu va mai trebui să plătești nici un bilet.

SCORPION: Te-ai apucat de școala de soferi pentru că nu mai suporti țărani care trec în viteză și te stropesc. Cum iei carnetul începe răzburarea.

SĂGETĂTOR: Pentru că se apropie **Crăciunul**, ai primit în pachet numai vin roșu și cozonac. Nu-i nici o problemă, găsești tu unde să vinzi cozonacul.

CAPRICORN: Anul ăsta nu vei nimic de la **Moș Crăciun**. Dar cum el e ghidus, are de gînd să-ți facă o surpriză. **LEGO** și nuiel.

VĂRSĂTOR: Vrei să de **Apple** faliment, ca să cîștigi în sfîrșit pariul pe care l-ai pus cu prietenii de la **Informatică**.

PEȘTI: Te-ai săturat de vreme aiurea și de fleșcăială, vrei să bei o sticlă de un litru de **Spicuros** și să dormi pînă în **Martie**, să te trezești și să fie primăvară.

Cătălin HOPULELE

Evenimentul săptămînii

SPECTACOL

Premiera spectacolului **Troienele**, parte din **Trilogia antică**, în regia lui **Andrei Șerban** va avea loc joi, 13 decembrie, începînd cu ora 18.30 în **Sala Mare a Teatrului Național Iași**.

Prețul unui bilet este de 40 de lei.

Scor la pauză

Cînd a încolțit scena

● victoria CFR-ului e mai importantă decît orice calificare

Old Trafford e singurul stadion din lume în care sportul te ridică la rang de **Sir**. Iar **Sir Bobby Charlton** i-a spus într-o zi **Teatrul Viselor**. Așa cum l-a numit fotbalistul legendar al lui **Manchester United**, așa a fost purtat pe glasurile suporterilor pînă astăzi. Din istoria sa de mai bine de un secol, doar opt ani, în timpul celui de-**Al Doilea Război Mondial** și patru ani după, „diavolii roșii” nu au brăzdat gazonul de pe **Old Trafford**, avariat de bombardamentele germane.

Însă din 1910, leagănul fotbalului și al patimei pentru el s-a înființat în **Greater Manchester, Anglia**. Pentru fanii englezi, acesta a existat înainte ca **Real Madrid** să strîngă toți „galacticii”, transferați pe sume exorbitante, pînă să strălucească **Barcelona** în ochii tuturor puștilor de 12 ani sau ca toată lumea fotbalului să se-nfierbînte cînd îi vedea pe copiii nebuni de la **Arsenal**. Pentru suporterii, nu putea exista o metaforă mai frumoasă. E o onoare pentru toți, de la „înalta clasă engleză”, la burghezie, pînă la muncitori, să pășească în fiecare săptămînă pe holurile **Teatrului**, să ajungă în tribune, să se așeze, și de acolo să-și vadă pe cele 11 tricouri roș-albe împlinirea tuturor **Viselor**.

În fotbalul englez, care a împrumutat foarte mult din ierarhia monahală a societății care-l învelește, puține alte locuri, evenimente sau oameni impun mai mult respect și sînt tratate cu mai multă sfințenie decît arena pe care evoluează **Manchester United**. Și lucrul acesta se reflectă cel mai bine în ochii adversarilor care pășesc pe gazon cu privirea în pământ. De la **Maradona**, la **Messi**, la victorii sau la înfrîngerii, toți jucătorii au plecat schimbați de pe această arenă și puțini sînt cei care au refuzat, cînd le-a fost înaintată oferta, să joace acolo.

De aceea, victoria **CFR**-ului de săptămîna trecută e mai importantă decît orice calificare. Nu contează că **Manchester** a jucat cu mulți jucători tineri, care de altfel valorează împreună cît toate echipele de top din **România**, sau că în echipa de bază a **Clujului** erau doar doi români într-o mare de portughezi. Miercuri, cei 11 fotbaliști care au reprezentat **România** au tras cortina peste **Teatrul Viselor**.

„Ghiță”, dedicat lui Moș Nicolae

Noaptea în care s-a vînat desfătul basarabean

● pe măsură ce prestația avansează, farfuriile dispar de pe mese aproape la fel de repede cum se înșiruie versurile lui Stratan

Miercuri seară, chitara acustică și graiul moldovenească autentic ale lui Pavel Stratan au ridicat în picioare fanii adunați în Hunter's Pub. Voia bună s-a cinstit cu vin și specialitățile locului, iar cele aproape două ore s-au scurs la fel de repede ca băuturile din pahare. Iar ce-a rămas, după concert, au fost veselie și spiritele destinse.

Nu se îmbulzește nimeni la intrare. Iar o dată trecut de ușă, după ce ți-ai primit, cuminte, biletul, aproape nimic din atmosfera locului nu anunță un concert. Mesele sînt, într-adevăr, ocupate. Întocmai ca luminile care își aruncă raze roșiatice cînd într-o parte a locului, cînd în cealaltă, vinul își lovește reflexiile trandafirilor de peretii paharelor în urările de bine. DJ-ul își așteaptă, cuminte, după pupitru, rolul, în timp ce le face semn barmanilor cu două degete de la mîna stîngă ridicate, să-i ducă și lui ceva de băut.

Cînd pe usa localului intră, într-un sfîrșit, **Pavel Stratan**, lumea se ridică de la mese în aplauze generoase. El, într-un tricou alb și cu bretele prînse de blugi, face un semn modest de mulțumire și își acordează chitara. Nu trece un minut pînă ce în sală nu

se mai aud decît probele de microfon sau cîte-un gălăgios răzleț vorbind prea tare de la cîte-o masă. Colindele au încetat, iar de ciocnit nu mai ciocnește nimeni. În timp ce salută, cîntărețul aruncă o privire nedumerită în local, parcă indecis dacă e răspunzător el pentru liniște, ori poate bucățile generoase de pizza cu care lumea încă se luptă în farfurii.

„În seara asta vreau să facem tăi”

Ne spune, în timp ce își reglează sonorizarea, că „dacă pîn-amu măntrebau oamenii dacă mai beau, amu măntreabă dacă mai dansează”. Asta de cînd a participat la **Danse pentru Tine**. Înainte să înceapă concertul, ne mai anunță că, dacă vrea cineva o piesă anume să o ceară, ori altcineva să

îi interpreteze una din melodii, sau poate măcar să fredonăm după el dacă recunoaștem vreun refren sau o strofă. Apoi începe să depene din melodii ba vechi, ba noi. Iar în **Hunter's**, oamenii cînd lălaie mai mult ghicind versurile, cînd rîd zgomotos, ștergîndu-și lacrimile ori chinîndu-se să nu se înece cu băutura. În timpul cîntecului „Tipic moldovenesc”, atunci cînd din microfon se aude: „Eu, de cînd ma țin minte/ Mie mi-o plăcut numai băuturile cu «Ș»/ Și jin, și vodka și lichior și bere și coniac și...restu”, aplauzele zgomotoase aproape îl fac să se oprească din cîntat, atît de tare zîmbește artistul de pe scena improvizată.

Pe măsură ce prestația avansează, farfuriile dispar de pe mese aproape la fel de repede cum se înșiruie versurile lui **Stratan**, aproape la fel de fin cum schimbă acordurile chitării. Chelnerii se mișcă pe ritmurile melodiilor, pe care le știu pe dinafară, în timp ce aproape aleargă printre mese. Tăvile lor se umplu și, cînd sticlele de vin se golesc, începe melodia „În seara asta vreau să facem tăi”, iar cîteva femei îmbujorate încep să chicotească și să-și dea, pe-ascuns, coate, la versurile provocatoare, cu substrat sexual: „Eu te întreb tu numa' nu zi nu!” Dar vine rîndul bărbaților. Imediat, „La tanti Nina”, acolo unde soții

Bă, mai lăsați-mă cu apa plată și aduceți-mi ceva serios

își pierd nopțile, în timp ce nevestele îi așteaptă îngrijorate acasă, ei sînt cei care încep să zîmbească pe sub mustați și să se agite, ca niște preșcolari prima oară într-un teatru.

Vinul se bea în beci

Mai din spatele sălii se-aude o rugămintă, a unui domn la vreo cincizeci de ani, rumeni la față: „Dacă se poate s-o cîntați, domnule, pe-aia cu băieții în beci cînd au băut vinul, nu știu cum se cheamă”. Cînd toate privilegiile se reîntorc la artist, el fixează o secundă podeaua scenei, apoi îi răspunde, pe-un ton voit încurcat: „Da, domnu' meu, asta în tăte piesele mele îi!” Și, cît locul se scufundă iar în rîsete sănătoase, artistul recunoaște că piesa recomandată, pe nume „Tata, la

beci cînd o schimbat lăcata”, ar vrea să bea întîi ca s-o poată cînta cum se cuvine, pe un ton într-atît de solemn, încît și barmanul s-a oprit din înregistrat comenzi și rîde. Apoi **Stratan** mai zice, ținînd o sticlă de plastic în mînă: „Că io apă plată le-am cerut și ei chiar apă plată mi-or adus!”

Ultima melodie, artitul vrea s-o cînte cu publicul. Pînă să întrebe din nou, vocile erau destul de clare. „Bun îi că pîn-amu voiati să Ghiță, amu tăta lumea zice, deodată, lilieci.” Iar vocea **Cleopatrei** o îngîna îndată cei care mai sînt cu paharele prin aer. În loc de noapte bună, cîntărețul ne spune, franc: „Amu mi-i mie venit rîndu' să beau!”

Livia RUSU

Punctul pe V.I.P. ● Punctul pe V.I.P. ● Punctul pe V.I.P.

Cînd o să-i afli sexul, o să trag și eu o fugă pînă la pariuri

Săptămîna aceasta, surle și trîmbițe au fost prezente la **Casa Regală a Marii Britanii**, în urma aflării vestii că prințesa **Kate Middleton** va avea un copil. Și, cu un cuplu atît de popular, birfele au fost care mai de care mai iscoditoare: de cînd e **Kate** însărcinată, a mai fost și anterior, dacă va avea gemeni? Iar pariurile legate de numele copilului au început deja. Cea mai mare problemă rămîne, totuși,

Viitor regal, dar indecis

● autoritățile cred că asistenta s-a sinucis după ce a fost păcălită printr-o farsă telefonică

ce se va întîmpla dacă copilul va fi fată. Asta pentru că, în **Marea Britanie**, conform legislației, prioritate la tron au descendenții pe linie masculină. În caz contrar, este de neimaginat ca o fată să devină automat succesoare. Prim-ministrul **David Cameron** promisese, după numirea sa în funcție, că va schimba legea astfel încît primul moștenitor să fie monarh, indiferent dacă e fată sau băiat. Hotărîrea a fost susținută și de prim-ministrului celor 16 țări care o consideră suverană pe **Regina Elisabeta a II-a**, la ultimul summit al **Commonwealth**-ului de anul trecut. Rămîne de văzut cît de repede se va implementa schimbarea, înainte de venirea pe lume a viitorului rege.

Cu o problemă în curs de rezolvare, un alt mister legat de sarcina prințesei este pe cale să fie rezolvat. În urma unor complicații ce-i provocau acesteia grețuri severe, ea a ajuns la spital unde a fost diagnosticată cu „hyperemesis gravidarum”. Se pare că această boală este mai serioasă decît obișnuitele stări de rău, cele mai pre-

dispușe fiind femeile însărcinate cu gemeni. Așa că, s-ar putea ca moștenitorul la tron să fie hotărît de diferența de minute între care se vor naște copii.

Bucuria membrilor **Casei Regale** a fost umbrată, însă, de moartea asistentei care a avut grijă de **Kate** cît aceasta a fost internată. Autoritățile cred că asistenta s-a sinucis după ce a fost păcălită, printr-o farsă telefonică, de către doi prezentatori ai unui post de radio din **Australia**. Aceștia s-au dat drept regina **Elisabeta a II-a** și prințul **Charles**, reușind să afle detalii intime despre starea ducesei. După ce filmulețul a devenit viral, asistenta și-a atras oprobiul public, iar prezentatorilor le-a fost oprită emisiunea, fără însă ca aceștia să fie concediați.

Temerea cea mare a membrilor regali este acum ca nașterea copilului să nu poarte pecetea tragediei întîmplate. Fie că este fată ori băiat.

Alexandra FILIP

Localul Troian

Cu berea la o pasă

● băutura are prețuri mari, dar e nediversificată

Un local poți ușor găsi prin campusul **Tudor Vladimirescu**, însă unul stă pitit tîntos între T20 și T21. Și este unul unic pentru aceea zonă, dedicat exclusiv pasionaților sportului rege, la care orice student de la parter poate sări pe geam și face doi pași pentru a ajunge în fața localului „Magic Sport Pub”.

De îndată ce intri ești izbit în față de cită pasiune a fost pusă în transformarea localului într-un adevărat culcuș pentru microbiștii însetați și chiar înfometati. În centru, barul cilindru oferă posibilitatea clienților așezați la mesele din diferite colțuri să ceară rapid o bere, un energizant sau poate preferă un pahar de vin. Indiferent de comandă, barmanul le poate lua rapid datorită formeii teighelei, astfel avînd timp să mulțumească pe cei care vor să vadă un anumit meci la unul din cele patru televizoare, agățate de pereții localului. Aceștia însă nu sînt singurele lipite de ziduri, un rînd întreg de poze cu jucători, faze din anumite partide și tricouri de toate culorile, transformă întreg barul într-un adevărat curcubeu

fotbalistic.

Pe o bară deasupra intrării stau cocotate un șir ale diferitor echipe de fotbal, majoritatea fiind triumfătoare, altele semisferice, toate de diferite mărimi și forme. Unul din clienți trage un ochi spre unul din ele, iar după o clipă încearcă să-și convingă amicii să cumpere o pizza, localul fiind în același timp și o pizzerie. Aceasta are prețuri chiar foarte generoase, una de mărimi mici costînd în jur de opt lei, iar una extra large nu e mai scumpă de 14 lei, avînd însă și alte produse de panificație și carne. Băutura are și ea prețuri normale, însă nu este atît de diversificată, **Magic Sport Pub** oferind clienților însetați de ales doar între un **Berginbier**, **Stella Artois** și **Becks**.

Excelează însă în lichidele de natură mai tare, și mai scumpe, dar cînd echipa favorită îi face fericită ziua unui fan înfocat, acesta s-ar putea încumeta să plătească 26 de lei pentru 100 ml de **Jack Daniels** sau în jur de 15 lei pentru o gură de gin. Doar să nimerească geamul căminului la întoarcere.

Paul ANDRICI

Casa de Cultură a Studenților
Str. Vasile Conta nr. 30, et. 2,
700106 Iași. Tel.:0746/230.032, 219520,
e-mail: redactia@opiniastudenteasca.ro

DIRECTOR: Laura PĂULET

REDACTOR-SEF: Cătălin HOPULELE

REDACTOR-SEF ADJUNCT: Oana OLARIU

SECRETAR GENERAL DE REDACȚIE: Ioan STOLERU

SEF DE DEPARTAMENT: Iulia CIUHU

REDACTORI: Alexandra IVĂNESCU, Dan CONDREA, Paul ANDRICI, Iulian BÎRZOI, Andrei MIHAI, Mădălina MORARU, Mădălina OLARIU, Livia RUSU, Anca TOMA, Daniela VORTOLOMEI

COLABORATORI: Cătălina DOBROVICEANU, Alexandra FILIP, Iuliana LEONTI

PUBLICITATE: Bogdan COBUZ

EDITOR: Daniel CONDURACHE

Sedintele de redacție au loc luni și miercuri, de la ora 20.00. Revista se poate procura și de la sediul redacției.

opiniaveche